

Төсөл

МОНГОЛ УЛСЫН ХУУЛЬ

2026 оны ..дугаар
сарын ..-ны өдөр

Улаанбаатар
хот

НИЙТИЙН АЛБАНД НИЙТИЙН БОЛОН ХУВИЙН АШИГ СОНИРХЛЫГ ЗОХИЦУУЛАХ, АШИГ СОНИРХЛЫН ЗӨРЧЛӨӨС УРЬДЧИЛАН СЭРГИЙЛЭХ ТУХАЙ ХУУЛЬД НЭМЭЛТ ОРУУЛАХ ТУХАЙ

1 дүгээр зүйл. Нийтийн албанд нийтийн болон хувийн ашиг сонирхлыг зохицуулах, ашиг сонирхлын зөрчлөөс урьдчилан сэргийлэх тухай хуульд дор дурдсан агуулгатай дараах зүйл нэмсүгэй:

1/ 10² дугаар зүйл:

“10² дугаар зүйл. Гадаад улсад мөрийтэй тоглоом тоглохтой холбогдсон хориглолт

10².1. Албан тушаалтан албан тушаал хашиж байх хугацаандаа гадаад улсад мөрийтэй тоглоом тоглохыг хориглоно.”

2 дугаар зүйл. Энэ хуулийг Авлигын хөрөнгийг хурааж, хүүхэд, залуучуудын хөгжлийн санд төвлөрүүлж зарцуулах тухай хууль хүчин төгөлдөр болсон өдрөөс эхлэн дагаж мөрдөнө.

ГАРЫН ҮСЭГ

МОНГОЛ УЛСЫН ХУУЛЬ

2026 оны ..дугаар
сарын ..-ны өдөр

Улаанбаатар
хот

ИРГЭНИЙ ХУУЛЬД НЭМЭЛТ ОРУУЛАХ ТУХАЙ

1 дүгээр зүйл.Иргэний хуульд доор дурдсан агуулгатай дараах зүйл, хэсэг, нэмсүгэй:

1/74 дүгээр зүйлийн 74.4 дэх хэсэг:

“74.4.Хууль бус хөрөнгийг хурааж улсын орлого болгох нэхэмжлэлийн шаардлага гаргахад хөөн хэлэлцэх хугацаа хамаарахгүй.”

2/133 дугаар зүйлийн 133.1.11 дэх хэсэг:

“133.1.11.Хууль бус хөрөнгийг хураах, нөхөн төлүүлэх тухай прокурорын нэхэмжлэл.”

3/133¹ дүгээр зүйл.Хууль бус хөрөнгийг хураах, нөхөн төлүүлэх тухай прокурорын нэхэмжлэл гаргах хугацаа

"133¹ дүгээр зүйл.Хууль бус хөрөнгийг хураах, нөхөн төлүүлэх тухай прокурорын нэхэмжлэл гаргах хугацаа

133¹.1.Прокурор, эсхүл хуульд заасан эрх бүхий байгууллага хууль бус хөрөнгө байгаа талаар хангалттай үндэслэл тогтоогдсон тухай шийдвэр, дүгнэлтийг хүлээн авснаас хойш 6 сарын дотор нэхэмжлэл гаргана.

133¹.2.Энэ зүйлийн 133¹.1-д заасан хугацааг хүндэтгэн үзэх шалтгаанаар хэтрүүлсэн бол шүүх нэхэмжлэгчийн хүсэлтээр хугацааг сэргээж болно."

497² дугаар зүйл:

"497² дугаар зүйл.Хууль бусаар хөрөнгөжсөний улмаас хариуцлага хүлээх үндэслэл

497².1.Хууль бусаар, үндэслэлгүйгээр, эсхүл бусдыг хохироож хөрөнгө, орлого олсон бол тухайн хөрөнгө, орлогыг хураалгах, буцаах, гэм хорыг хариуцан арилгах үүрэгтэй.

497².2.Авлигын улмаас хөрөнгө олж авсан, бусдад давуу байдал бий болгосон бол нийтийн эрх ашигт гэм хор учруулсан гэж үзэх бөгөөд гэм хор учруулсан этгээд уг гэм хорыг хариуцан арилгах үүрэгтэй.”

2 дугаар зүйл.Энэ хуулийг Авлигын хөрөнгийг хурааж, хүүхэд, залуучуудын хөгжлийн санд төвлөрүүлж зарцуулах тухай хууль хүчин төгөлдөр болсон өдрөөс эхлэн дагаж мөрдөнө.

ГАРЫН ҮСЭГ

МОНГОЛ УЛСЫН ХУУЛЬ

2026 оны ..дугаар
сарын ..-ны өдөр

Улаанбаатар
хот

ИРГЭНИЙ ХЭРЭГ ШҮҮХЭД ХЯНАН ШИЙДВЭРЛЭХ ТУХАЙ ХУУЛЬД НЭМЭЛТ ОРУУЛАХ ТУХАЙ

1 дүгээр зүйл.Иргэний хэрэг шүүхэд хянан шийдвэрлэх тухай хуульд доор дурдсан агуулгатай ДОЛДУГААР² БҮЛЭГ нэмсүгэй:

“ДОЛДУГААР² БҮЛЭГ.ХУУЛЬ БУС ХӨРӨНГИЙГ ХУРААН АВАХ, НӨХӨН ТӨЛҮҮЛЭХ ТАЛААР ХЭРЭГ ХЯНАН ШИЙДВЭРЛЭХ АЖИЛЛАГАА

75¹² дугаар зүйл.Хууль бус хөрөнгө хураан авах, нөхөн төлүүлэх талаар хэрэг хянан шийдвэрлэх

75¹².1.Холбогдох хуульд заасны дагуу гаргасан, хууль бус хөрөнгө хураан авах, нөхөн төлүүлэх тухай нэхэмжлэлтэй хэргийг энэ бүлэгт заасан журмаар хянан шийдвэрлэнэ.

75¹².2.Хууль бус хөрөнгийг хураан авах, нөхөн төлүүлэх тухай нэхэмжлэлтэй хэргийг хянан шийдвэрлэхэд энэ бүлэг болон Авлигын хөрөнгийг хурааж, хүүхэд, залуучуудын хөгжлийн санд төвлөрүүлж, зарцуулах тухай хуульд өөрөөр заагаагүй бол энэ хуулиар тогтоосон журмын дагуу хянан шийдвэрлэнэ.

75¹².3.Шүүх нэхэмжлэлийг Авлигын хөрөнгийг хурааж, хүүхэд, залуучуудын хөгжлийн санд төвлөрүүлж, зарцуулах тухай хуульд заасны дагуу явуулсан хөрөнгө шалгах ажиллагаагаар шалгагдсан нотлох баримтын хүрээнд шийдвэрлэнэ.

75¹².4.Хөрөнгө шалгах ажиллагаанд шалгагдаагүй нотлох баримтыг хэргийн оролцогч шүүхэд гаргасан тохиолдолд шүүх түүнийг үнэлэхгүй. Харин шинээр илэрсэн нөхцөл байдлын улмаас шүүхийн шийдвэрийг дахин хянах тохиолдолд энэ заалт хамаарахгүй.

75¹².5.Шүүхээс хэргийг хянан шийдвэрлэх явцад хариуцагч шинээр нотлох баримт гаргаж өгсөн тохиолдолд уг баримтыг шүүх хэрэгт ач холбогдолтой гэж үзвэл хөрөнгө шалгах ажиллагаанд тус нотлох баримтыг шалгуулахаар шилжүүлнэ. Энэ тохиолдолд тухайн баримт шалгагдаж дуусах хүртэл хэрэг хянан шийдвэрлэх ажиллагаа түдгэлзүүлнэ.

75¹².6.Энэ хуулийн 75¹².5-д заасан нотлох баримтыг хэрэг хянан шийдвэрлэх ажиллагааны саад учруулах, удаашруулах зорилгоор гаргасан гэж үзвэл хөрөнгө шалгах ажиллагаанд шилжүүлэхгүй байж болно.

75¹².7.Энэ бүлэгт заасан нэхэмжлэлийг улсын тэмдэгтийн хураамжаас чөлөөлнө.

75¹².8.Шүүх нэхэмжлэлийг хүлээн авснаас хойш 30 хоног, давж заалдах шатны шүүхээс хэргийг дахин шийдвэрлүүлэхээр буцаасан бол шүүгч хэргийг хүлээж авснаас хойш 14 хоногийн дотор тус тус шийдвэрлэнэ.

75¹².9.Энэ хуулийн 75¹².8-д заасан хугацааг шаардлагатай гэж үзвэл нэг удаа 7 хүртэл хоногоор сунгаж болно.

75¹².10.Шүүх хэргийг хянан шийдвэрлэхдээ хариуцагч нас барсан, оргон зайлсан, сураггүй алга болсон эсэхээс үл хамааран хэргийг хянан шийдвэрлэнэ.

75¹².11.Хариуцагч нэхэмжлэлийг хүлээн авах боломжгүй, эсхүл хүлээн авахаас татгалзсан тохиолдолд энэ талаар тэмдэглэл үйлдэн хянан шийдвэрлэх ажиллагаа үргэлжлүүлнэ.

75¹².12.Шүүгч энэ хуулийн 65.1-д заасан үндэслэл байхгүй гэж үзвэл нэхэмжлэлийг хүлээн авсан өдрөөс хойш 5 хоногийн дотор иргэний хэрэг үүсгэх тухай захирамж гаргана.

75¹².13.Шүүх энэ хуулийн 77.2-т заасны дагуу мэдэгдэх хуудсыг баталгаат шуудангаар, эсхүл шүүхийн ажилтнаар биечлэн хүргүүлсэн боловч хариуцагч тухайн хаягт оршин суудаггүй, үйл ажиллагаа явуулдаггүй бол хариуцагч иргэний болон хуулийн этгээдийн бүртгэлийн дугаарыг, эсхүл регистрийн дугаарыг мэдээлсэн нэхэмжлэлийн тухайд албан ёсны хаягийг улсын бүртгэлийн байгууллагаас тодруулах ажиллагааг шүүх санаачилгаараа хийнэ.

75¹².14.Энэ хуулийн 75¹².13-т заасны дагуу улсын бүртгэлийн байгууллагаас тодруулж ирүүлсэн хаягаар шүүхийн мэдэгдэх хуудсыг хүргүүлсэн боловч хариуцагч тухайн хаягт оршин суудаггүй, үйл ажиллагаа явуулдаггүй бол иргэн, хуулийн этгээдтэй төрийн байгууллагаас харилцах төрийн мэдээллийн нэгдсэн системийн иргэний, эсхүл хуулийн этгээдийн хувьд түүнийг итгэмжлэлгүй төлөөлөх эрх бүхий этгээдийн бүртгэлийн дугаар бүхий үндэсний цахим шуудангийн хаягаар, өмгөөлөгчийн Монголын Өмгөөлөгчдийн холбооны цахим системд бүртгүүлж холбогдсон цахим шуудангийн хаягаар мэдэгдэх хуудсыг илгээнэ.

75¹².15.Энэ хуулийн 75⁴ дүгээр зүйлд заасны дагуу хариуцагчид мэдэгдэх хуудсыг хүргүүлэхдээ нэхэмжлэлийн хувийг хэргийн оролцогчийн эрх, үүргийн тайлбарын хамт илгээнэ. Хэрэв мэдэгдэх хуудас, нэхэмжлэлийн хувь, эрх, үүргийн тайлбарыг баталгаат шуудангаар илгээсэн, эсхүл шүүхийн ажилтнаар биечлэн хүргүүлснийг энэ хуулийн 77 дугаар зүйлд заасны дагуу хариуцагч хүлээн авсан бол

ийнхүү хүлээн авсан өдрөөр, энэ хуулийн 75⁴.4-т заасны дагуу хүргүүлсэн бол мөн зүйлд заасан мэдэгдэх хуудас хүлээн авсанд тооцох өдрийг нэхэмжлэлийн хувийг гардаж авсан өдөр гэж үзнэ.

75¹².16.Энэ хуулийн 75¹².14-т заасан цахим шуудангийн хаягаас гадна хариуцагчийн албаны болон хувийн цахим шуудангийн хаягийн мэдээллийг нэхэмжлэлд тусгасан бол эдгээр хаягаар шүүхийн мэдэгдэх хуудсыг давхар илгээнэ.

75¹².17.Энэ хуулийн 75¹².14-т заасны дагуу цахим шуудангийн хаягаар мэдэгдэх хуудсыг илгээснээс хойш 7 хоног өнгөрсөн бол мэдэгдэх хуудсыг хүлээн авсанд тооцно.

75¹².18.Хууль бус хөрөнгө шалгах ажиллагааны нөхцөл байдлыг харгалзан энэ хуулийн 25.1.3-т заасан эрхийг зөвхөн шүүх хуралдаанаас өмнө хүсэлт гаргах замаар эдэлнэ.”

2 дугаар зүйл.Иргэний хэрэг шүүхэд хянан шийдвэрлэх тухай хуулийн 3 дугаар зүйлийн 3.2 дахь хэсгийн “шийдвэрлэх” гэсний дараа “, хууль бус хөрөнгө хураан авах, нөхөн төлүүлэх, буцаах талаар шүүхээс хянан шийдвэрлэх” гэж, 31 дүгээр зүйлийн 31.1 дэх хэсгийн “өөрийн санаачилгаар” гэсний дараа “, эсхүл хуульд заасны дагуу” гэж, 184 дүгээр зүйлийн 184.1 дэх хэсгийн “улсын байцаагчийн төлбөр тогтоосон актыг” гэсний өмнө “төрийн аудитын байгууллагын болон” гэж, мөн хэсгийн “улсын байцаагчийн төлбөр тогтоосон акт” гэсний өмнө “төрийн аудитын байгууллагын болон” гэж, мөн зүйлийн 184.3 дахь хэсгийн “улсын байцаагчийн” гэсний өмнө “төрийн аудитын байгууллагын болон” гэж тус тус нэмсүгэй.

3 дугаар зүйл.Энэ хуулийг Авлигын хөрөнгийг хурааж, хүүхэд, залуучуудын хөгжлийн санд төвлөрүүлж, зарцуулах тухай хууль хүчин төгөлдөр болсон өдрөөс эхлэн дагаж мөрдөнө.

ГАРЫН ҮСЭГ

МОНГОЛ УЛСЫН ХУУЛЬ

Төсөл

2026 оны ..дугаар
сарын ..-ны өдөр

Улаанбаатар
хот

ЭРҮҮГИЙН ХУУЛЬД НЭМЭЛТ, ӨӨРЧЛӨЛТ ОРУУЛАХ ТУХАЙ

1 дүгээр зүйл. Эрүүгийн хуульд доор дурдсан агуулгатай дараах бүлэг, зүйл, хэсэг нэмсүгэй:

1/1.4 дүгээр зүйлийн 5 дахь хэсэг:

“5.Эрүүгийн хэрэг хянан шийдвэрлэх ажиллагаанаас оргон зайлсан этгээд оргон зайлснаас хойш 3 сарын дотор хэрэг хянан шийдвэрлэх ажиллагаанд ирээгүй бол гэм буруугаа хүлээсэн гэж үзэх үндэслэл болно.”

2/1.10 дугаар зүйлийн 11, 12 дахь хэсэг:

“11.Энэ хуулийн 22.1, 22.4, 22.10-т заасан гэмт хэрэг болон мөнгө угаах гэмт хэргийн хөөн хэлэлцэх хугацаа гэмт хэрэг үйлдсэн өдрөөс хойш хорин жил байна.”

3/9.2 дугаар зүйлийн 3, 4, 5 дахь хэсэг:

“3.Шүүх энэ хуулийн 5.1 дүгээр зүйлд заасан ялын зорилгыг хангахад шаардлагатай гэж үзвэл гэмт хэрэг үйлдсэн хуулийн этгээдэд оногдуулсан ял дээр нэмж энэ зүйлийн 2.1, 2.2 дахь хэсэгт заасан албадлагын арга хэмжээг хэрэглэж болно.

4.Энэ хуулийн 2.3-т заасан албадлагын арга хэмжээг дараах байдлаар оногдуулсан ял дээр нэмж хэрэглэнэ:

4.1.гэмт хэрэг үйлдэж хөрөнгө, орлого олсон бол тухайн хөрөнгө, орлогыг заавал хураан авах;

4.2.бусдад хохирол учруулсан бол гэмт хэрэг үйлдэж олсон хөрөнгө, орлогоос гадна учруулсан хохирлыг нөхөн төлүүлэх зорилгоор гэмт хэргийн улмаас бусдад учруулсан хохиролтой тэнцэх хэмжээний хөрөнгө, орлогыг гэмт хэрэг үйлдсэн хуулийн этгээдээс албадан гаргуулах.”

4/17.13 дугаар зүйл:

“17.13 дугаар зүйл.Бусдын гэмт хэрэг үйлдэж олсон хөрөнгийг авах, хадгалах, шилжүүлэх, борлуулах

1.Бусдын гэмт хэрэг үйлдэж олсон хөрөнгө гэдгийг мэдсээр байж урьдчилан амлалгүйгээр авсан, хадгалсан, шилжүүлсэн, борлуулсан бол хоёр зуун дөчин цагаас долоон зуун хорин цаг хүртэл хугацаагаар нийтэд тустай ажил хийлгэх, эсхүл нэг сараас нэг жил хүртэл хугацаагаар зорчих эрхийг хязгаарлах ял шийтгэнэ.

Тайлбар-Энэ зүйлд заасан “гэмт хэрэг” гэдэгт энэ хуулийн тусгай ангид хорих ялын доод хэмжээг хоёр жилээс дээш хугацаагаар тогтоосон, эсхүл энэ хуулийн 18, 20, 22, 24, 25, 26, 29 дүгээр бүлэгт заасан гэмт хэрэг, эсхүл гадаад улсад үйлдэгдсэн бөгөөд гадаад улсын хуулиар хоёр жилээс дээш хугацаагаар хорих ял оногдуулахаар заасан гэмт хэргээс бусад гэмт хэрэг хамаарна.”

5/22.14, 22.15 дугаар зүйл:

“22.14 дүгээр зүйл.Нийтийн албан тушаалтан албан үүрэгтээ хайнга хандах

1.Нийтийн албан тушаалтан хууль, захиргааны хэм хэмжээний актаар тодорхойлогдсон албан үүргээ зохих ёсоор биелүүлээгүйн улмаас бусдад их хэмжээний хохирол учирсан бол нийтийн албанд ажиллах эрхийг хоёр жил хүртэл хугацаагаар хасаж хоёр мянга долоон зуун нэгжээс таван мянга дөрвөн зуун нэгжтэй тэнцэх хэмжээний төгрөгөөр торгох, эсхүл зургаан сараас нэг жил хүртэл хугацаагаар зорчих эрхийг хязгаарлах, эсхүл зургаан сараас гурван жил хүртэл хугацаагаар хорих ял шийтгэнэ.

2.Энэ гэмт хэргийн улмаас хүний амь нас хохирсон бол нэг жилээс таван жил хүртэл хугацаагаар нийтийн албанд ажиллах эрхийг хасаж нэг жилээс таван жил хүртэл хугацаагаар зорчих эрхийг хязгаарлах, эсхүл нэг жилээс таван жил хүртэл хугацаагаар хорих ял шийтгэнэ.”

22.15 дугаар зүйл.Шүүгч нөлөөллийн мэдүүлэг хөтлөхгүй байх

1.Шүүгч хуульд заасны дагуу нөлөөллийн мэдүүлэг хөтлөөгүй, эсхүл бүрэн бус, худал хөтөлсөн бол нийтийн албанд ажиллах эрхийг хоёр жилээс таван жил хүртэл хугацаагаар хасаж нэг жилээс таван жил хүртэл хугацаагаар зорчих эрхийг хязгаарлах, эсхүл нэг жилээс таван жил хүртэл хугацаагаар хорих ял шийтгэнэ.”

2 дугаар зүйл.Эрүүгийн хуулийн 6.15 дугаар зүйлийн 1 дэх хэсгийн “зохион байгуулалттай гэмт хэрэг,” гэсний дараа “эсхүл авлигын гэмт хэрэг,” гэж, тус хэсгийн “хамтран ажиллах этгээдийг” гэсний дараа “энэ хуульд заасан нөхцөл, болзлыг хангасан тохиолдолд” гэж, 21.6 дугаар зүйлийн 1 дэх хэсгийн “ятгасан” гэсний дараа “, эсхүл бусад байдлаар нөлөөлөхийг оролдсон, нөлөөлсөн” гэж тус тус нэмсүгэй.

3 дугаар зүйл.Эрүүгийн хуулийн дараах зүйл, хэсэг, заалтыг доор дурдсан байдлаар өөрчлөн найруулсугай:

1/1.10 дугаар зүйлийн 9 дэх хэсэг:

“9.Гэмт хэрэг үйлдэж олсон хөрөнгө, орлогыг гэмт хэргийг хөөн хэлэлцэх хугацаа дууссан, сэжигтэн, яллагдагч, шүүгдэгч нас барсан, өршөөлд хамрагдсан,

сэжигтэн, яллагдагч, шүүгдэгч оргон зайлсан эсэхээс үл хамааран шүүхийн шийдвэрээр хурааж улсын орлого болгоно.”

2/7.2 дугаар зүйл

“7.2 дугаар зүйл.Албадлагын арга хэмжээний төрөл

1.Албадлагын арга хэмжээ нь дараах төрөлтэй байна:

- 1.1.үүрэг хүлээлгэх, эрх хязгаарлах албадлагын арга хэмжээ;
- 1.2.эмнэлгийн чанартай албадлагын арга хэмжээ;
- 1.3.хөрөнгө, орлогыг хураах албадлагын арга хэмжээ.

2.Шүүх энэ хуулийн 5.1 дүгээр зүйлд заасан ялын зорилгыг хангахад шаардлагатай гэж үзвэл гэмт хэрэг үйлдсэн хүнд ял оногдуулахгүйгээр тэнсэж, эсхүл оногдуулсан ял дээр нэмж энэ зүйлийн 1.1, 1.2 дахь хэсэгт заасан албадлагын арга хэмжээг хэрэглэж болно.

3.Энэ зүйлийн 1.3-т заасан албадлагын арга хэмжээг дараах байдлаар оногдуулсан ял дээр нэмж хэрэглэнэ:

3.1.гэмт хэрэг үйлдэж хөрөнгө, орлого олсон бол тухайн хөрөнгө, орлогыг заавал хураан авах;

3.2.гэмт хэрэг үйлдэж олсон хөрөнгө, орлогоос гадна бусдад учруулсан хохирлыг нөхөн төлүүлэх зорилгоор гэмт хэргийн улмаас бусдад учруулсан хохиролтой тэнцэх хэмжээний хөрөнгө, орлогыг гэмт хэрэг үйлдсэн хүнээс албадан гаргуулах.”

3/7.5 дугаар зүйл.Хөрөнгө, орлогыг хураах албадлагын арга хэмжээ:

“1.Гэмт хэрэг үйлдэж олсон хөрөнгө, орлогыг, эсхүл бусдад учруулсан хохирлыг нөхөн төлүүлэх зорилгоор гэмт хэргийн улмаас учруулсан хохиролтой тэнцэх хэмжээний хөрөнгө, орлогыг гэмт хэрэг үйлдсэн хүн, хуулийн этгээдийн хөрөнгө, орлогоос албадан гаргуулна.

2.“Гэмт хэрэг үйлдэж олсон хөрөнгө, орлого” гэж Монгол Улсад бол энэ хуулийн тусгай ангид заасан, гадаад улсад бол тухайн улсын хуулиар нэг жилээс дээш хугацаагаар хорих ял оногдуулахаар заасан гэмт хэрэг үйлдэж шууд, шууд бусаар олсон эдийн, эдийн бус хөрөнгө, түүний үнэ, түүнээс олсон ашиг, орлого, гэмт хэрэг үйлдэхэд ашигласан, ашиглахаар завдсан техник, хэрэгсэл, эд хөрөнгийг ойлгох бөгөөд гэмт хэрэг үйлдэж олсон хөрөнгө, орлогыг заавал хураана.

3.Энэ зүйлийн 2 дахь хэсэгт заасны дагуу гэмт хэрэг үйлдэж олсон хөрөнгө, орлогыг хураан авах боломжгүй бол гэмт хэрэг үйлдсэн хүн, хуулийн этгээдийн хөрөнгө, орлогоос албадан гаргуулж нөхөн төлүүлнэ.

4.Гэмт хэрэг үйлдсэн этгээд хэн болох нь тогтоогдоогүй боловч гэмт хэрэг үйлдэж олсон хөрөнгө, орлого гэдэг нь тогтоогдсон бол гэмт хэрэг үйлдэж олсон хөрөнгө, орлогыг заавал хураана.

5.Хураан авсан хөрөнгө, орлогыг бусдад учруулсан хохирол, хор уршгийг нөхөн төлүүлэх, эсхүл улсын орлого болгож холбогдох хуульд заасны дагуу зарцуулна.

6.Гэмт хэрэг үйлдэж олсон хөрөнгө, орлогын хэмжээ нь хохирол, хор уршгаас илүү гарсан тохиолдолд илүү хөрөнгө, орлогыг улсын төсөвт шилжүүлнэ.

7.Гэмт хэрэг үйлдэж олсон эд зүйл, түүний үнэ, гэмт хэрэг үйлдэхэд ашигласан тээврийн хэрэгсэл, уналга, галт зэвсэг, зэвсэг, тусгайлан бэлтгэсэн зэвсгийн чанартай зүйл нь тухайн гэм буруутай этгээдийн өмчлөлд байсан нь тогтоогдсон тохиолдолд түүнийг хураан авч холбогдох хуульд заасны дагуу, эсхүл гэмт хэргийн хохирол нөхөн төлүүлэхэд зарцуулна.

8.Гэмт хэрэг үйлдэж олсон хөрөнгө, орлого хууль ёсны дагуу хийгдсэн хэлцлийн үндсэн дээр бусдын өмчлөлд шилжсэн бол шүүх тухайн эд зүйлийг үнэлж гэмт хэрэг үйлдсэн хүн, хуулийн этгээдийн хувьд ногдох, хураан авахыг хуулиар хориглоогүй хөрөнгө, орлогоос албадан гаргуулж хохирлыг нөхөн төлүүлнэ. Тухайн хөрөнгө, орлогыг гэмт хэрэг үйлдэж олсон болохыг мэдсээр байж авсан болох нь тогтоогдвол шүүх уг эд зүйл, хөрөнгө, орлогыг бусдын өмчлөлд шилжүүлсэн хэлцлийг хүчингүйд тооцож, тухайн хөрөнгө, орлогыг хураан авч хохирлыг нөхөн төлүүлэх, эсхүл холбогдох хуульд заасны дагуу зарцуулна.”

4/9.2 дугаар зүйлийн 2 дахь хэсэг:

“2.Хуулийн этгээдэд хэрэглэх албадлагын арга хэмжээ нь дараах төрөлтэй байна:

2.1.эрх хасах албадлагын арга хэмжээ;
2.2.татан буулгах албадлагын арга хэмжээ;
2.3.хуулийн этгээдийн хөрөнгө, орлогыг хураах албадлагын арга хэмжээ.”

5/18.6 дугаар зүйл.Мөнгө угаах

“18.6 дугаар зүйл.Мөнгө угаах

1.Энэ хуулийн тусгай ангид хорих ялын доод хэмжээг хоёр жилээс дээш хугацаагаар тогтоосон, эсхүл энэ хуулийн 18, 20, 22, 24, 25, 26, 29 дүгээр бүлэгт заасан гэмт хэрэг, эсхүл гадаад улсад үйлдэгдсэн бөгөөд гадаад улсын хуулиар хоёр жилээс дээш хугацаагаар хорих ял оногдуулахаар заасан гэмт хэрэг үйлдэж олсон хөрөнгө, орлогоо ашигласан, эсхүл гэмт хэрэг үйлдэж олсон хөрөнгө,

орлогынхоо эх үүсвэр, шинж чанар, байршил, захиран зарцуулах арга, өмчлөгч, эзэмшигч, эд хөрөнгийн эрхийг өөрчилсөн, шилжүүлсэн, нуун далдалсан бол зургаан сараас гурван жил хүртэл хугацаагаар зорчих эрхийг хязгаарлах, эсхүл зургаан сараас гурван жил хүртэл хугацаагаар хорих ял шийтгэнэ.

2.Бусдын үйлдсэн буюу энэ хуулийн тусгай ангид хорих ялын доод хэмжээг хоёр жилээс дээш хугацаагаар тогтоосон, эсхүл энэ хуулийн 18, 20, 22, 24, 25, 26, 29 дүгээр бүлэгт заасан гэмт хэрэг, эсхүл гадаад улсад үйлдэгдсэн бөгөөд гадаад улсын хуулиар хоёр жилээс дээш хугацаагаар хорих ял оногдуулахаар заасан гэмт хэрэг үйлдэж олсон хөрөнгө, орлого гэдгийг мэдсээр байж түүнийг авсан, эзэмшсэн, ашигласан, эсхүл түүний эх үүсвэрийг нь нуун далдлах, гэмт хэрэг үйлдэхэд оролцсон аливаа этгээдэд хуулийн хариуцлагаас зайлсхийхэд туслах зорилгоор өөрчилсөн, шилжүүлсэн, эсхүл түүний бодит шинж чанар, эх үүсвэр, байршил, захиран зарцуулах арга, эд хөрөнгийн эрх, өмчлөгч, эзэмшигчийг нуун далдалсан бол нэг жилээс таван жил хүртэл хугацаагаар зорчих эрхийг хязгаарлах, эсхүл нэг жилээс таван жил хүртэл хугацаагаар хорих ял шийтгэнэ.

3.Энэ гэмт хэргийг:

3.1.энэ хуулийн тусгай ангид хорих ялын доод хэмжээг таван жилээс дээш хугацаагаар тогтоосон гэмт хэрэг үйлдэж олсон хөрөнгө, орлого болохыг мэдсээр байж;

3.2.виртуал хөрөнгө ашиглаж;

3.3.хуулийн этгээдийг халхавчаар ашиглаж;

3.4.үндэстэн дамнаж;

3.5.байнга тогтвортой үйлдэж;

3.6.албан тушаалтан албаны чиг үүрэг, бүрэн эрх, нөлөөг урвуулан ашиглаж үйлдсэн бол хоёр жилээс найман жил хүртэл хугацаагаар зорчих эрхийг хязгаарлах, эсхүл хоёр жилээс найман жил хүртэл хугацаагаар хорих ял шийтгэнэ.

4.Энэ гэмт хэргийг зохион байгуулалттай гэмт бүлэг үйлдсэн бол таван жилээс арван хоёр жил хүртэл хугацаагаар хорих ял шийтгэнэ.

5.Энэ гэмт хэргийг хуулийн этгээдийн нэрийн өмнөөс, хуулийн этгээдийн ашиг сонирхлын төлөө үйлдсэн бол хуулийн этгээдийг тодорхой төрлийн үйл ажиллагаа явуулах эрх хасаж нэг зуун хорин мянган нэгжээс дөрвөн зуун мянган нэгжтэй тэнцэх хэмжээний төгрөгөөр торгох ял шийтгэнэ.

-Энэ зүйлийн 3 дахь хэсгийн 3.4-д заасан “үндэстэн дамнаж” гэдэгт дараах тохиолдлыг ойлгоно:

- энэ гэмт хэргийг улсын хил дамнуулан үйлдсэн бол;

- энэ гэмт хэргийг нэг улсад үйлдсэн боловч тухайн гэмт хэрэгт бэлтгэх, төлөвлөх, удирдан зохион байгуулах, хянах үйлдлийг өөр улсад хийсэн бол;

-энэ гэмт хэргийг нэг улсад үйлдсэн боловч тухайн гэмт хэргийг үйлдэхэд оролцсон зохион байгуулалттай гэмт бүлэг 2 буюу түүнээс дээш улсад гэмт хэргийн шинжтэй ажиллагаанд оролцдог бол;

-гэмт хэргийг нэг улсад үйлдсэн боловч бодит үр дагавар нь өөр улсад илэрсэн бол.”

6/22.1 дүгээр зүйл.Албан тушаалын эрх мэдэл, албан тушаалын байдлаа урвуулан ашиглах

“22.1 дүгээр зүйл.Албан тушаалын эрх мэдэл, албан тушаалын байдлаа урвуулан ашиглах

1.Нийтийн албан тушаалтан албан тушаалын эрх мэдэл, албан тушаалын байдлаа урвуулан ашиглаж, эсхүл зориуд хэрэгжүүлэхгүй байж өөртөө, эсхүл бусдад давуу байдал бий болгосон бол нийтийн албанд ажиллах эрхийг хоёр жилээс таван жил хүртэл хугацаагаар хасаж нэг жилээс таван жил хүртэл хугацаагаар зорчих эрхийг хязгаарлах, эсхүл нэг жилээс таван жил хүртэл хугацаагаар хорих ял шийтгэнэ.

2.Энэ гэмт хэргийн улмаас үлэмж хэмжээний хохирол учруулсан бол нийтийн албанд ажиллах эрхийг хоёр жилээс найман жил хүртэл хугацаагаар хасаж хоёр жилээс найман жил хүртэл хугацаагаар хорих ял шийтгэнэ.

3.Энэ гэмт хэргийг улс төрд нөлөө бүхий этгээд, төрийн болон орон нутгийн өмчит, төрийн болон орон нутгийн өмчийн оролцоотой компани, улсын үйлдвэрийн газрын удирдах, эрх бүхий албан тушаалтан үйлдсэн, эсхүл энэ гэмт хэргийн улмаас их хэмжээний хохирол учруулсан бол нийтийн албанд ажиллах эрхийг таван жилээс арван хоёр жил хүртэл хугацаагаар хасаж таван жилээс арван хоёр жил хүртэл хугацаагаар хорих ял шийтгэнэ.

4.Энэ гэмт хэргийг зохион байгуулалттай гэмт бүлэг үйлдсэн бол нийтийн албанд ажиллах эрхийг бүх насаар хасаж арван хоёр жилээс хорин жил хүртэл хугацаагаар хорих ял шийтгэнэ.

Тайлбар: -Энэ хуульд заасан “нийтийн албан тушаалтан” гэж Нийтийн албанд нийтийн болон хувийн ашиг сонирхлыг зохицуулах, ашиг сонирхлын зөрчлөөс урьдчилан сэргийлэх тухай хуулийн 3.1.4-т заасан албан тушаалтан, байнга болон түр хугацаагаар байгуулагдсан хамтын шийдвэр гаргах чиг үүрэг бүхий хороо, комиссын гишүүн, эдгээртэй адилтгах ажил, үйлчилгээ эрхэлж байгаа этгээдийг ойлгоно.

-Энэ хуульд заасан “албан тушаалын эрх мэдэл” гэдэгт албаны бүрэн эрх, албан үүрэг, албаны эрх, үүрэг, албаны чиг үүрэг хамаарна.

-Энэ хуульд заасан “албан тушаалын байдал” гэдэгт албаны эрх нөлөө хамаарна.

-Энэ хуульд заасан "албан тушаалын эрх мэдлээ урвуулан ашиглах" гэж Авлигын эсрэг хуулийн 3.1.3-т заасныг ойлгоно.

-Энэ хуульд заасан "давуу байдал" гэж Авлигын эсрэг хуулийн 3.1.4-т заасныг ойлгоно.

-Энэ бүлэгт заасан "нийтийн албанд ажиллах эрхийг хасах" гэж Нийтийн албанд нийтийн болон хувийн ашиг сонирхлыг зохицуулах, ашиг сонирхлын зөрчлөөс урьдчилан сэргийлэх тухай хуулийн 4.1-д заасан албан тушаалд сонгогдох, томилогдох, ажиллах эрх хасахыг ойлгоно."

7/ 22.4 дүгээр зүйл.Нийтийн албан тушаалтан хахууль авах

"22.4 дүгээр зүйл.Нийтийн албан тушаалтан хахууль авах

1.Нийтийн албан тушаалтан хахууль өгөгчийн ашиг сонирхлын үүднээс албаны чиг үүргээ хэрэгжүүлсний хариуд, эсхүл хэрэгжүүлэхийн тулд, эсхүл хэрэгжүүлээгүйн хариуд, эсхүл хэрэгжүүлэхгүй байхын тулд, эсхүл гүйцэтгэх ёсгүй үйлдлийг хийсэн, эсхүл хийхийн тулд шууд, эсхүл бусдаар дамжуулан хахууль өгөхийг шаардсан, авсан, эсхүл бусад этгээд болон төлөөний хүнд хахуулийг өгүүлсэн, өгүүлэхээр тохиролцсон, өгөхийг шаардсан бол нийтийн албанд ажиллах эрхийг хоёр жилээс найман жил хүртэл хугацаагаар хасаж хоёр жилээс найман жил хүртэл хугацаагаар хорих ял шийтгэнэ.

2.Энэ гэмт хэргийг хясан боогдуулах аргаар үйлдсэн, эсхүл их хэмжээний хахууль авсан, эсхүл улс төрд нөлөө бүхий этгээд, төрийн болон орон нутгийн өмчит, төрийн болон орон нутгийн өмчийн оролцоотой компани, улсын үйлдвэрийн газрын удирдах, эрх бүхий албан тушаалтан үйлдсэн бол нийтийн албанд ажиллах эрхийг таван жилээс найман жил хүртэл хугацаагаар хасаж таван жилээс арван хоёр жил хүртэл хугацаагаар хорих ял шийтгэнэ.

3.Энэ гэмт хэргийг зохион байгуулалттай гэмт бүлэг үйлдсэн, эсхүл онц их хэмжээний хахууль авсан бол нийтийн албанд ажиллах эрхийг бүх насаар хасаж арван хоёр жилээс хорин жил хүртэл хугацаагаар хорих ял шийтгэнэ.

Тайлбар: -Энэ зүйлд заасан "их хэмжээ" гэдэгт нэг зуун мянган нэгжтэй тэнцэх хэмжээний төгрөг, түүнээс дээш хэмжээг ойлгоно.

-Энэ зүйлд заасан "онц их хэмжээ" гэдэгт нэг сая нэгжтэй тэнцэх хэмжээний төгрөг, түүнээс дээш хэмжээг ойлгоно.

-Энэ зүйлд заасан "бусад этгээд" гэдэгт хахуулийг өгүүлэхээр нийтийн албан тушаалтнаас санал болгосон, зааж өгсөн, тухайн гэмт хэрэгт хамтран оролцоогүй, тухайн хөрөнгө, орлогыг хахууль гэж мэдээгүй хүн, хуулийн этгээдийг ойлгоно.

-Энэ бүлэгт заасан "төлөөний хүн" гэдэгт хахууль, хууль бус хөрөнгө, орлогыг өгүүлэхээр нийтийн албан тушаалтнаас санал болгосон, зааж өгсөн, тухайн гэмт хэрэгт хамтран оролцсон, эсхүл тухайн хахууль, хөрөнгө, орлогыг хууль бус хөрөнгө, орлого гэдгийг мэдсээр байж авсан хүнийг ойлгоно."

8/22.10 дугаар зүйл.Хууль бусаар хөрөнгөжих

"22.10 дугаар зүйл.Хууль бусаар хөрөнгөжих

1.Нийтийн албан тушаалтан, түүний төлөөний хүний хөрөнгө, орлого хууль ёсны орлогоос их хэмжээгээр нэмэгдсэн нь хууль бус болох нь тогтоогдсон бол хууль бусаар нэмэгдсэн хөрөнгө, орлогыг хурааж нийтийн албанд ажиллах эрхийг хоёр жилээс найман жил хүртэл хугацаагаар хасаж хорин мянган нэгжээс нэг зуун хорин мянган нэгжтэй тэнцэх хэмжээний төгрөгөөр торгох, эсхүл хоёр жилээс найман жил хүртэл хугацаагаар хорих ял шийтгэнэ.

2.Энэ гэмт хэргийг улс төрд нөлөө бүхий этгээд, төрийн болон орон нутгийн өмчит, төрийн болон орон нутгийн өмчийн оролцоотой компани, улсын үйлдвэрийн газрын удирдах, эрх бүхий албан тушаалтан, эсхүл зохион байгуулалттай гэмт бүлэг үйлдсэн, эсхүл нийтийн албан тушаалтны хууль бус хөрөнгө, орлого нь онц их хэмжээгээр нэмэгдсэн нь тогтоогдсон бол хууль бусаар нэмэгдсэн хөрөнгө, орлогыг хурааж нийтийн албанд ажиллах эрхийг бүх насаар хасаж дөчин мянган нэгжээс хоёр зуун мянган нэгжтэй тэнцэх хэмжээний төгрөгөөр торгох, эсхүл таван жилээс арван хоёр жил хүртэл хугацаагаар хорих ял шийтгэнэ.

Тайлбар: -Энэ зүйлийн 1 дэх хэсэгт заасан “их хэмжээ” гэдэгт нэг зуун мянган нэгжтэй тэнцэх хэмжээний төгрөг, түүнээс дээш хэмжээг ойлгоно.

-Энэ зүйлийн 2 дахь хэсэгт заасан “онц их хэмжээ” гэдэгт нэг сая нэгжтэй тэнцэх хэмжээний төгрөг, түүнээс дээш хэмжээг ойлгоно.

-Энэ зүйлд заасан “хөрөнгө, орлого” гэж эдийн, эдийн бус хөрөнгө, тэдгээрийг өмчлөх, ашиглах, эзэмших эрх, хөнгөлөлттэй болон төлбөргүйгээр авсан ажил, бараа, үйлчилгээ, түүний үнэ, түүнээс олсон бүхий л ашиг, орлогыг ойлгоно.

-Хууль бусаар нэмэгдсэн хөрөнгө, орлого хууль ёсны дагуу хийгдсэн хэлцлийн үндсэн дээр бусдын өмчлөлд шилжсэн бөгөөд хураан авах боломжгүй бол шүүх тухайн хөрөнгө, орлогын үнэтэй тэнцэх хэмжээний хөрөнгө, орлогыг нийтийн албан тушаалтны хөрөнгө, орлогоос албадан гаргуулж, хураана. Нийтийн албан тушаалтнаас бусад этгээд хууль бусаар нэмэгдсэн хөрөнгө, орлого болохыг мэдсээр байж авсан бол шүүх тухайн хөрөнгө, орлогыг хураана.

9/22.13 дугаар зүйл.Нийтийн албан тушаалтнаас бусад этгээд хахууль авах

“22.13 дугаар зүйл.Нийтийн албан тушаалтнаас бусад этгээд хахууль авах

1.Нийтийн албан тушаалтнаас бусад этгээд хахууль өгөгчийн ашиг сонирхлын үүднээс ажлын чиг үүргээ хэрэгжүүлсний хариуд, эсхүл хэрэгжүүлэхийн тулд, эсхүл хэрэгжүүлээгүйн хариуд, эсхүл хэрэгжүүлэхгүй байхын тулд, эсхүл гүйцэтгэх ёсгүй үйлдлийг хийсэн, эсхүл хийхийн тулд шууд, эсхүл бусдаар дамжуулан хахууль өгөхийг шаардсан, авсан, эсхүл бусад этгээд болон төлөөний хүнд хахууль өгүүлсэн, өгүүлэхээр тохиролцсон, өгөхийг шаардсан бол нийтийн албанд ажиллах эрхийг хоёр жилээс таван жил хүртэл хугацаагаар хасаж хоёр мянга долоон зуун нэгжээс арван дөрвөн мянган нэгжтэй тэнцэх хэмжээний

төгрөгөөр торгох, эсхүл зургаан сараас гурван жил хүртэл хугацаагаар зорчих эрхийг хязгаарлах, эсхүл зургаан сараас гурван жил хүртэл хугацаагаар хорих ял шийтгэнэ.

2.Энэ гэмт хэргийг хясан боогдуулах аргаар үйлдсэн, эсхүл их хэмжээний хахууль авсан бол нийтийн албанд ажиллах эрхийг хоёр жилээс таван жил хүртэл хугацаагаар хасаж нэг жилээс таван жил хүртэл хугацаагаар зорчих эрхийг хязгаарлах, эсхүл нэг жилээс таван жил хүртэл хугацаагаар хорих ял шийтгэнэ.

3.Энэ гэмт хэргийг зохион байгуулалттай гэмт бүлэг үйлдсэн, эсхүл онц их хэмжээний хахууль авсан бол нийтийн албанд ажиллах эрхийг бүх насаар хасаж арван хоёр жилээс хорин жил хүртэл хугацаагаар хорих ял шийтгэнэ.

Тайлбар: -Энэ зүйлд заасан “их хэмжээ” гэдэгт нэг зуун мянган нэгжтэй тэнцэх хэмжээний төгрөг, түүнээс дээш хэмжээг ойлгоно.

-Энэ зүйлд заасан “онц их хэмжээ” гэдэгт нэг сая нэгжтэй тэнцэх хэмжээний төгрөг, түүнээс дээш хэмжээг ойлгоно.”

4 дүгээр зүйл.Эрүүгийн хуулийн 5.1 дүгээр зүйлийн 2 дахь хэсгийн “ял, албадлагын арга хэмжээнээс” бүрдэнэ.” гэснийг “ял байна.” гэж, 21.6 дугаар зүйлийн 2 дахь хэсгийн тайлбар дахь “Засгийн газрын агентлагийн даргыг” гэснийг “Засгийн газрын агентлагийн даргын албан тушаалд ажиллаж байгаа болон сүүлийн 10 жилийн хугацаанд ажиллаж байсан хүнийг” гэж өөрчилсүгэй.

5 дугаар зүйл.Эрүүгийн хуулийн 21.6 дугаар зүйлийн 2 дахь хэсгийн “дарамт шахалт үзүүлж, давуу байдал бий болгож, бий болгохоор амлаж, ятгаж” гэснийг хассугай.

6 дугаар зүйл.Эрүүгийн хуулийн 23.5 дугаар зүйлийг хүчингүй болсонд тооцугай.

7 дугаар зүйл.Энэ хуулийг Авлигын хөрөнгийг хурааж, хүүхэд, залуучуудын хөгжлийн санд төвлөрүүлж, зарцуулах тухай хууль хүчин төгөлдөр болсон өдрөөс эхлэн дагаж мөрдөнө.

ГАРЫН ҮСЭГ

Төсөл

МОНГОЛ УЛСЫН ХУУЛЬ

2026 оны ..дугаар
сарын ..-ны өдөр

Улаанбаатар
хот

ЭРҮҮГИЙН ХЭРЭГ ХЯНАН ШИЙДВЭРЛЭХ ТУХАЙ ХУУЛЬД НЭМЭЛТ, ӨӨРЧЛӨЛТ ОРУУЛАХ ТУХАЙ

1 дүгээр зүйл. Эрүүгийн хэрэг хянан шийдвэрлэх тухай хуульд доор дурдсан агуулгатай хэсэг нэмсүгэй:

1/1.5 дугаар зүйлийн 5, 6 дахь хэсэг:

“5.Эрүүгийн хуулийн 1.10 дугаар зүйлийн 9 дэх хэсэгт заасан үндэслэл байвал эрүүгийн хэрэг хянан шийдвэрлэх ажиллагааг үргэлжлүүлэн явуулна.

6.Энэ зүйлийн 5 дахь хэсэгт заасан тохиолдолд шүүх гэмт хэрэгт холбогдсон хүн, хуулийн этгээдийн гэм буруутай эсэхийг шийдвэрлэхээс гадна гэм буруутай тохиолдолд яллахгүйгээр гэмт хэрэг үйлдэж олсон хөрөнгө, орлогыг хураан авч улсын орлого болгох, эсхүл бусдад учруулсан хохирлыг нөхөн төлүүлэх асуудлыг хянан шийдвэрлэнэ.”

2/31.14 дүгээр зүйлийн 7, 8, 9 дэх хэсэг:

“7.Оргон зайлсан этгээд оргон зайлснаас хойш 3 сар өнгөрсөн тохиолдолд мөрдөн байцаалтыг сэргээж эрүүгийн хэрэг хянан шийдвэрлэх ажиллагааг үргэлжлүүлэн явуулна.

8.Энэ зүйлийн 7 дахь хэсэгт заасан тохиолдолд шүүх гэмт хэрэгт холбогдсон, оргон зайлсан этгээдийн шүүх хуралдаанд оролцох эсэхээс үл хамааран хэргийг хэлэлцэж гэм буруутай эсэхийг шийдвэрлэнэ.

9.Энэ зүйлийн 8 дахь хэсэгт заасан этгээд гэм буруутай нь тогтоогдсон тохиолдолд шүүх ял оногдуулах асуудлыг хойшлуулах ба гэмт хэрэг үйлдэж олсон хөрөнгө, орлогыг хураан авч улсын орлого болгох, эсхүл бусдад учруулсан хохирлыг нөхөн төлүүлэх асуудлыг хянан шийдвэрлэнэ.”

2 дугаар зүйл. Эрүүгийн хэрэг хянан шийдвэрлэх тухай хуулийн 1.5 дугаар зүйлийн 1 дэх хэсгийн 1.3 дахь заалтын “яллагдагч” гэсний өмнө “Эрүүгийн хуулийн 1.10 дугаар зүйлийн 9 дэх хэсэгт зааснаас бусад тохиолдолд сэжигтэн, “ гэж, 13.3

дугаар зүйлийн 1.1 дэх заалтын “гэмт бүлгийн үйлдсэн” гэсний дараа “, эсхүл авлигын” гэж тус тус нэмсүгэй.

3 дугаар зүйл. Эрүүгийн хэрэг хянан шийдвэрлэх тухай хуулийн дараах зүйл, хэсэг, заалтыг доор дурдсанаар өөрчлөн найруулсугай:

1/1.5 дугаар зүйлийн 1 дэх хэсгийн 1.3 дахь заалт:

“1.3.Эрүүгийн хуулийн 1.10 дугаар зүйлийн 9 дэх хэсэгт зааснаас бусад тохиолдолд сэжигтэн, яллагдагч, шүүгдэгч, Өршөөл үзүүлэх тухай хуульд хамрагдах үндэслэл бүрдсэн, сураггүй алга болсонд тооцогдсон, нас барсан /нас барсан хүнийг цагаатгах, эсхүл бусад хүнд холбогдох шинээр илэрсэн нөхцөл байдлын улмаас уг хэргийг сэргээж хянан шийдвэрлэх ажиллагаа үүнд хамаарахгүй/;”

2/31.14 дүгээр зүйлийн 1 дэх хэсгийн 1.2 дахь заалт:

“1.2.сэжигтэн, яллагдагч оргон зайлсан бол;”

3/31.14 дүгээр зүйлийн 5 дахь хэсэг:

“5.Энэ зүйлийн 1 дэх хэсэгт заасан нөхцөл арилсан, эсхүл оргон зайлсан этгээд оргон зайлснаас хойш 3 сар өнгөрсөн, эсхүл нэмэлт мөрдөн шалгах ажиллагаа явуулах шаардлагатай бол мөрдөн байцаалтыг сэргээх тухай прокурор тогтоол гаргана.”

4 дүгээр зүйл. Эрүүгийн хэрэг хянан шийдвэрлэх тухай хуулийн 17.1 дүгээр зүйлийн 7 дахь хэсгийн “хэсэг, 22.10 дугаар зүйлийн 2 дахь” гэснийг хассугай.

5 дугаар зүйл. Энэ хуулийг Авлигын хөрөнгийг хурааж, хүүхэд, залуучуудын хөгжлийн санд төвлөрүүлж, зарцуулах тухай хууль хүчин төгөлдөр болсон өдрөөс эхлэн дагаж мөрдөнө.

ГАРЫН ҮСЭГ

МОНГОЛ УЛСЫН ХУУЛЬ

2026 оны ..дугаар
сарын ..-ны өдөр

Улаанбаатар
хот

ЗАСГИЙН ГАЗРЫН ТУСГАЙ САНГИЙН ТУХАЙ ХУУЛЬД НЭМЭЛТ ОРУУЛАХ ТУХАЙ

1 дүгээр зүйл.Засгийн газрын тусгай сангийн тухай хуульд дор дурдсан агуулгатай дараах зүйл нэмсүгэй:

1/21⁴ дүгээр зүйл.Хүүхэд, залуучуудын хөгжлийн сан

“21⁴ дүгээр зүйл. Хүүхэд, залуучуудын хөгжлийн сан

21⁴.1.Хүүхэд, залуучуудын хөгжлийн сангийн хөрөнгөөр хүн амын эрүүл мэнд, боловсролын үйл ажиллагааг санхүүжүүлнэ.

21⁴.2.Энэ хуулийн 21⁴.1-д заасан дэмжлэгийг хүн амын эрүүл мэнд, боловсролыг санхүүжилтээр дэмжих үйл ажиллагааны хүрээнд эмнэлэг, цэцэрлэг, сургууль барихад зориулан олгоно.

21⁴.3.Энэ хуулийн 21⁴.2-т заасан санхүүжилтийн зарцуулалтын тайланг эрүүл мэнд, боловсролын асуудал эрхэлсэн Засгийн газрын гишүүд Төсвийн тухай хуульд заасан хугацаанд тус сангийн Ажлын албанд тус бүр хүргүүлнэ.

21⁴.4.Хүүхэд, залуучуудын хөгжлийн сангийн Ажлын алба хууль зүйн асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны төв байгууллагын дэргэд ажиллана.

21⁴.5.Сан нь Удирдах зөвлөлтэй байх бөгөөд уг Удирдах зөвлөл нь Удирдах зөвлөлийн дарга, гишүүдээс бүрдэнэ.

21⁴.6.Удирдах зөвлөлийн бүрэлдэхүүний тоо нийт 9 байх ба Удирдах зөвлөлийн дарга, гишүүнээс бүрдэнэ. Гишүүдийн бүрэлдэхүүнд төрийн байгууллагын болон олон нийтийн төлөөллийг тэнцүү тоогоор оролцуулсан байна.

21⁴.7.Удирдах зөвлөлийн дарга, гишүүн саналын тэнцүү эрхтэй байна.

21⁴.8.Авлигын хөрөнгийг хурааж, хүүхэд, залуучуудын хөгжлийн санд төвлөрүүлж зарцуулах тухай хуулийн дагуу хураан авсан, нөхөн төлүүлсэн хөрөнгийг эрхлэн удирдснаас олсон орлогыг тус санд тухай бүр төвлөрүүлнэ.

21⁴.9.Тус санд Авлигын хөрөнгийг хурааж, хүүхэд, залуучуудын хөгжлийн санд төвлөрүүлж зарцуулах тухай хуульд заасны дагуу хөрөнгө төвлөрүүлэх бөгөөд хөрөнгө төвлөрүүлэхтэй холбогдсон журмыг санхүү, төсвийн болон хууль зүйн асуудал эрхэлсэн Засгийн газрын гишүүд хамтран батална.

21⁴.10.Тус сангийн хөрөнгийг энэ хуулийн 21⁴.1-д заасан арга хэмжээг санхүүжүүлэхэд зарцуулна.

21⁴.11.Тус сангийн дүрэм, Удирдах зөвлөл, түүний Ажлын албаны бүрэлдэхүүн, тэдгээрийн ажиллах журам болон уг сангийн хөрөнгийг төвлөрүүлэх, бүрдүүлэх, зарцуулахтай холбогдсон журмыг Засгийн газар батална.”

2 дугаар зүйл.Энэ хуулийг Авлигын хөрөнгийг хурааж, хүүхэд, залуучуудын хөгжлийн санд төвлөрүүлж зарцуулах тухай хууль хүчин төгөлдөр болсон өдрөөс эхлэн дагаж мөрдөнө.

ГАРЫН ҮСЭГ

Төсөл

МОНГОЛ УЛСЫН ХУУЛЬ

2026 оны ..дугаар
сарын ..-ны өдөр

Улаанбаатар
хот

АВЛИГЫН ЭСРЭГ ХУУЛЬД НЭМЭЛТ, ӨӨРЧЛӨЛТ ОРУУЛАХ ТУХАЙ

1 дүгээр зүйл. Авлигын эсрэг хуульд доор дурдсан агуулгатай дараах зүйл, хэсэг, заалт нэмсүгэй:

1/3 дугаар зүйлийн 3.1.10 дахь заалт:

“3.1.10. “хууль бус хөрөнгө шалгах ажиллагаа” гэж Авлигын хөрөнгийг хурааж, хүүхэд, залуучуудын хөгжлийн санд төвлөрүүлж зарцуулах тухай хуулийн 4.1.13-т заасныг.”

2/18 дугаар зүйлийн 18.4.12 дахь заалт:

“18.4.12. Авлигын хөрөнгийг хурааж, хүүхэд, залуучуудын хөгжлийн санд төвлөрүүлж зарцуулах тухай хуульд заасны дагуу хууль бус хөрөнгө шалгах ажиллагаа явуулах.”

3/18 дугаар зүйлийн 18.7 дахь хэсэг:

“18.7. Авлигатай тэмцэх газар нь албан тушаалтны хууль бус хөрөнгийг шалгах ажиллагаа явуулахдаа Авлигын хөрөнгийг хурааж, хүүхэд, залуучуудын хөгжлийн санд төвлөрүүлж зарцуулах тухай хууль, Гүйцэтгэх ажлын тухай хууль, энэ хуульд заасан журмыг баримтална.”

4/24 дүгээр зүйлийн 24.1.11 дэх заалт:

“24.1.11. Авлигын хөрөнгийг хурааж, хүүхэд, залуучуудын хөгжлийн санд төвлөрүүлж зарцуулах тухай хуульд заасан удирдах албан тушаалтан, эрх бүхий албан тушаалтны эрх, үүргийг эдэлж, хуульд заасан үндэслэл, журмын дагуу хууль бус хөрөнгө шалгах ажиллагаа явуулах.”

5/26 дугаар зүйлийн 26.4 дэх хэсэг:

“26.4. Прокурорын байгууллага нь Авлигатай тэмцэх газрын хууль бус хөрөнгө шалгах ажиллагаанд Авлигын хөрөнгийг хурааж, хүүхэд, залуучуудын хөгжлийн санд төвлөрүүлж зарцуулах тухай хууль, Прокурорын байгууллагын тухай хуульд заасан үндэслэл, журмын дагуу хяналт тавина.”

2 дугаар зүйл. Авлигын эсрэг хуулийн 13 дугаар зүйлийн 13.2 дахь хэсгийн “бөгөөд” гэсний дараа “хууль бус хөрөнгө хураан авах, нөхөн төлүүлэх,” гэж, 15 дугаар зүйлийн 15.1 дэх хэсгийн “хэрэг бүртгэлт, мөрдөн байцаалт явуулах,” гэсний дараа “албан тушаалтны хууль бус хөрөнгө шалгах ажиллагаа явуулах,” гэж, 17 дугаар зүйлийн 17.1 дэх хэсгийн “мөрдөн байцаах,” гэсний дараа “хууль бус хөрөнгө шалгах,” гэж, 18 дугаар зүйлийн 18.4.5 дахь заалтын “таслан зогсоох” гэсний дараа “албан тушаалтны хууль бус хөрөнгийг хураан авах, нөхөн төлүүлэх” гэж, тус зүйлийн 18.4.10 дахь заалтын “гүйцэтгэх ажил,” гэсний өмнө “хууль бус хөрөнгө шалгах ажиллагаа,” гэж, 23 дугаар зүйлийн 32.1.7 дахь заалтын “гүйцэтгэх” гэсний өмнө “хууль бус хөрөнгө шалгах ажиллагаа,” гэж, 24 дүгээр зүйлийн гарчиг, 24.1 дэх хэсгийн “гүйцэтгэх,” гэсний өмнө “хууль бус хөрөнгө шалгах ажиллагаа,” гэж тус тус нэмсүгэй.

3 дугаар зүйл. Авлигын эсрэг хуулийн дараах зүйл, Тайлбарыг дор дурдсан байдлаар өөрчлөн найруулсугай:

1/ 4 дүгээр зүйл:

“4 дүгээр зүйл.Хуулийн үйлчлэлд хамаарах этгээд

4.1.Доор дурдсан этгээд энэ хуулийн үйлчлэлд хамаарна:

4.1.1.төрийн улс төрийн, захиргааны, тусгай албан тушаалтан;

4.1.2.төрийн үйлчилгээний албаны удирдах болон гүйцэтгэх албан тушаалтан, мэргэжил, тусгай мэдлэгийн хүрээнд дүгнэлт, магадлагаа гаргах, үйлчилгээ үзүүлэх чиг үүрэг, эрх бүхий төрийн үйлчилгээний албан тушаалтан, нягтлан бодогч;

4.1.3.арбитрч;

4.1.4.төр, орон нутгийн өмчит болон өмчийн оролцоотой хуулийн этгээдийн төлөөлөн удирдах зөвлөл, хяналтын зөвлөлийн дарга, гишүүн, удирдах, эрх бүхий албан тушаалтан болон гүйцэтгэх албан тушаалтан, нягтлан бодогч;

4.1.5.төр, орон нутгийн өмчит болон өмчийн оролцоотой хуулийн этгээдийн хараат болон охин компанийн төлөөлөн удирдах зөвлөл болон хяналтын зөвлөлийн дарга, гишүүн, удирдах, эрх бүхий албан тушаалтан болон гүйцэтгэх албан тушаалтан, нягтлан бодогч;

4.1.6.төрийн тодорхой чиг үүрэг, ажил үйлчилгээг хууль, гэрээний үндсэн дээр гүйцэтгэж байгаа Засгийн газрын бус байгууллага /төрийн бус байгууллага, хувийн хэвшлийн байгууллага/, нийтийн эрх зүйн хуулийн этгээдийн удирдах, эрх бүхий албан тушаалтан болон гүйцэтгэх албан тушаалтан, нягтлан бодогч;

4.1.7.улсын төсвийн хөрөнгөөр бүрэн, бүрэн бус байдлаар санхүүждэг хуулийн этгээдийн удирдах, эрх бүхий албан тушаалтан болон гүйцэтгэх албан тушаалтан, нягтлан бодогч;

4.1.8.олон нийтийн радио, телевизийн Үндэсний зөвлөлийн дарга, гишүүн, олон нийтийн радио, телевизийн удирдах, эрх бүхий албан тушаалтан болон гүйцэтгэх албан тушаалтан, нягтлан бодогч;

4.1.9.Монгол Улсын Ерөнхийлөгч, Улсын Их Хурлын болон бүх шатны иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын сонгуульд нэр дэвшигч;

4.1.10.бүх шатны иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын дарга, төлөөлөгч;

4.1.11.байнга болон түр хугацаагаар байгуулагдсан хамтын шийдвэр гаргах чиг үүрэг бүхий хороо, зөвлөл, ажлын хэсэг, комиссын дарга, гишүүн, эдгээртэй адилтгах чиг үүрэг гүйцэтгэж байгаа этгээд, ажлын албатай бол ажлын албаны удирдах болон гүйцэтгэх албан тушаалтан, нягтлан бодогч;

4.1.12.Монголбанк, түүний салбар, алба, төлөөлөгчийн газрын удирдах болон гүйцэтгэх албан тушаалтан, хяналтын зөвлөлийн дарга, гишүүн, авлага барагдуулах ажилтан, банкны эрх хүлээн авагч, бүрэн эрхт төлөөлөгч, тусгай төлөөлөгч, Мөнгөний бодлогын хорооны дарга, гишүүн, Эрдэнэсийн сангийн удирдах болон гүйцэтгэх албан тушаалтан;

4.1.13.Засгийн газрын тусгай сан, орон нутгийн сангийн эх үүсвэрээр төсөл, арга хэмжээ санхүүжүүлэх шийдвэр гаргадаг, шийдвэрийн төсөл боловсруулдаг албан тушаалтан, ажлын хэсгийн гишүүн, зохицуулагч, нягтлан бодогч, хяналтын зөвлөлийн дарга, гишүүн болон эдгээр сангийн нэгж, ажлын албаны үйл ажиллагааг хариуцдаг удирдах болон гүйцэтгэх албан тушаалтан, зохицуулагч;

4.1.14.Ирээдүйн өв сан корпорацийн зөвлөх баг, Удирдах зөвлөл, нэр дэвшүүлэх хороо, хяналтын зөвлөлийн гишүүд, Сангийн үйл ажиллагаанд оролцогч этгээд, Корпорацийн эрх бүхий албан тушаалтан, гүйцэтгэх удирдлага, ажилтан;

4.1.15.Улсын Их Хурал дахь улс төрийн нам, эвслийн бүлгийн ажлын албаны удирдах болон гүйцэтгэх албан тушаалтан;

4.1.16.Эрчим хүчний зохицуулах хороо, Харилцаа холбооны зохицуулах хороо, Хадгаламж даатгалын корпораци, Монцамэ агентлагийн удирдах болон гүйцэтгэх албан тушаалтан, нягтлан бодогч;

4.1.17.төрийн зорилт, чиг үүргийг хэрэгжүүлэх зорилгоор Монгол Улсаас гадаад улстай байгуулсан олон улсын гэрээ, хэлэлцээр, зээл, тусламж, төсөл, хөтөлбөр хэрэгжүүлж байгаа хуулийн этгээдийн зохицуулагч, удирдах болон гүйцэтгэх албан тушаалтан, нягтлан бодогч;

4.1.18.Хөрөнгийн үнэлгээний тухай хуулийн 3.1.11-д заасан үнэлгээчин;

4.1.19.Шүүхийн шинжилгээний тухай хуулийн 4.1.4-т заасан шинжээч;

4.1.20.Шүүхийн шинжилгээний тухай хуулийн 4.1.5-д заасан мэргэжилтэн;

4.1.21.Авлига, ашиг сонирхлын зөрчилд өртөх эрсдэлийг үндэслэн Авлигатай тэмцэх газрын даргын баталсан тушаалд заасан албан тушаалтан.”

2/7 дугаар зүйлийн 7.1.8 дахь заалтын Тайлбар

“Тайлбар:Албан тушаалтан зургаан сарын албан тушаалын цалин хөлс, орлогоос илүү хөрөнгө, орлогыг хууль ёсны дагуу олсон болохыгоо үндэслэл, нотолгоотой тайлбарлаж чадахгүй тохиолдолд хууль бусаар хөрөнгөжсөн гэж үзнэ.

Тайлбар: “Илүү хөрөнгө, орлогыг хууль ёсны дагуу олсон болохыгоо үндэслэл, нотолгоотой тайлбарлаж чадахгүй” гэж тухайн хөрөнгө, орлогоо хууль ёсны болохыг үндэслэлтэй тайлбарлаж нотлох баримт гаргаж өгөөгүй, эсхүл нотлох баримтыг зааж өгөөгүй, эсхүл нотлох баримтыг зааж өгсөн хэдий ч тухайн үйл баримт нотлох баримтаар тогтоогдохгүй байхыг, мөн гэмт хэрэг, зөрчил болон хуулиар хориглосон үйлдэл, эс үйлдэхүйгээр олсон хөрөнгө, орлого гэж тайлбарласныг ойлгоно. Гэмт хэрэг, зөрчил үйлдэж олсон хөрөнгө, орлого нь холбогдох хянан шийдвэрлэх ажиллагаа явуулах үндэслэлгүй нөхцөл байдал бүхий гэмт хэрэг, зөрчилд хамаарах хөрөнгө, орлого байна.”

2/Авлигын эсрэг хуулийн 9 дүгээр зүйл:

“9 дүгээр зүйл.Өргөдөл, гомдол гаргах, мэдээлэл өгөх

9.1.Иргэн, хуулийн этгээд авлигын талаарх өргөдөл, гомдлыг амаар, бичгээр Авлигатай тэмцэх газарт гаргаж болно.

9.2.Авлигатай тэмцэх газар нь өргөдөл, гомдлыг холбогдох хууль тогтоомжийн дагуу шийдвэрлэнэ.

9.3.Иргэн, хуулийн этгээд авлигын талаарх мэдээллийг амаар, бичгээр Авлигатай тэмцэх газар, цагдаагийн байгууллагад гаргаж болох бөгөөд авлигын талаарх нотлох баримтыг хамт хүргүүлж болно.

9.4.Авлигын талаар мэдээлэл өгсөн этгээд(цаашид “авлигын мэдээлэгч” гэх)-ийн хувийн мэдээллийг нууцлах бөгөөд түүний зөвшөөрөлгүйгээр хууль бус хөрөнгө шалгах ажиллагаа болон бусад хэрэг хянан шийдвэрлэх ажиллагаанд гэрчээр

оролцуулах, авлигын мэдээлэгчийн хувийн мэдээллийг задруулах, бусдад дамжуулахыг хориглоно.

9.5.Авлигын мэдээлэгч, түүний гэр бүлийн гишүүн, үр хүүхэд, ойрын төрөл, садангийн хүний аюулгүй байдлыг хангах шаардлагатай тохиолдолд Гэрч, хохирогчийг хамгаалах тухай хуульд заасны дагуу тэдгээрийг хамгаалалтад авна.”

4 дүгээр зүйл.Авлигын эсрэг хуулийн 7 дугаар зүйлийн 7.1.8 дахь заалтын “үндэслэлгүйгээр хөрөнгөжих” гэснийг “хууль бусаар хөрөнгөжих” гэж, 18 дугаар зүйлийн 18.4.11 дэх заалтын “энэ хуулийн 6.6, 7.1.7, 7.1.8-д заасан зөрчлийг хянан шалгаж, эрх бүхий байгууллагад хүргүүлэх” гэснийг “энэ хуулийн 6.6, 7.1-д заасан зөрчлийг шалгаж, хуульд заасан эрх бүхий албан тушаалтан, байгууллагад шилжүүлэх, хүргүүлэх, холбогдох арга хэмжээ авах” гэж өөрчилсүгэй.

5 дугаар зүйл.Энэ хуулийг Авлигын хөрөнгийг хурааж, хүүхэд, залуучуудын хөгжлийн санд төвлөрүүлж зарцуулах тухай хууль хүчин төгөлдөр болсон өдрөөс эхлэн дагаж мөрдөнө.

ГАРЫН ҮСЭГ

МОНГОЛ УЛСЫН ХУУЛЬ

2026 оны ..дугаар
сарын ..-ны өдөр

Улаанбаатар
хот

ГЭРЧ, ХОХИРОГЧИЙГ ХАМГААЛАХ ТУХАЙ ХУУЛЬД НЭМЭЛТ, ӨӨРЧЛӨЛТ ОРУУЛАХ ТУХАЙ

1 дүгээр зүйл.Гэрч, хохирогчийг хамгаалах тухай хуульд доор дурдсан агуулгатай заалт нэмсүгэй:

1/4 дүгээр зүйлийн 4.1.5 дахь заалт:

“4.1.5.“мэдээлэгч” гэж нийтийн ашиг сонирхлыг хохироосон, хохироож болзошгүй нөхцөл байдал, үйлдлийн талаар эрх бүхий байгууллагад мэдээлэл өгсөн, өргөдөл, гомдол гаргасан хүнийг.”

2/21 дүгээр зүйлийн 21.2.5 дахь заалт:

“21.2.5.мэдээлэгчийг хамгаалах асуудлаар мэдээлэл хүлээн авсан эрх бүхий байгууллагын хүсэлтээр мөрдөгч, эрх бүхий албан тушаалтан.”

2 дугаар зүйл.Гэрч, хохирогчийг хамгаалах тухай хуулийн 5 дугаар зүйлийн 5.1 дэх хэсгийн “хүний эрх хамгаалагч” гэсний дараа “, мэдээлэгч, түүний гэр бүлийн гишүүн, үр хүүхэд, төрөл, садангийн хүн” гэж нэмсүгэй.

3 дугаар зүйл.Гэрч, хохирогчийг хамгаалах тухай хуулийн 5 дугаар зүйлийн 5.2, 5.3 дахь хэсгийн “хамгаалагчийн” гэснийг “хамгаалагч, мэдээлэгчийн” гэж тус тус өөрчилсүгэй.

4 дүгээр зүйл.Энэ хуулийг Авлигын хөрөнгийг хурааж, хүүхэд, залуучуудын хөгжлийн санд төвлөрүүлж зарцуулах тухай хууль хүчин төгөлдөр болсон өдрөөс эхлэн дагаж мөрдөнө.

ГАРЫН ҮСЭГ

Төсөл

МОНГОЛ УЛСЫН ХУУЛЬ

2026 оны ... дугаар
сарын ...-ны өдөр

Улаанбаатар
хот

УЛСЫН ТЭМДЭГТИЙН ХУРААМЖИЙН ТУХАЙ ХУУЛЬД НЭМЭЛТ ОРУУЛАХ ТУХАЙ

1 дүгээр зүйл. Улсын тэмдэгтийн хураамжийн тухай хуулийн 41 дүгээр зүйлийн 41.1 дэх хэсэгт доор дурдсан агуулгатай заалт нэмсүгэй:

“41.1.17.Хууль бус хөрөнгийг хураан авах ажиллагааны явцад иргэний нэхэмжлэгчээс нийтийн албан тушаалтанд холбогдуулан гаргасан нэхэмжлэл.”

2 дугаар зүйл. Энэ хуулийг Авлигын хөрөнгийг хурааж, хүүхэд, залуучуудын хөгжлийн санд төвлөрүүлж зарцуулах тухай хууль хүчин төгөлдөр болсон өдрөөс эхлэн дагаж мөрдөнө.

ГАРЫН ҮСЭГ

Төсөл

МОНГОЛ УЛСЫН ХУУЛЬ

2026 оны ... дугаар
сарын ...-ны өдөр

Улаанбаатар
хот

ГҮЙЦЭТГЭХ АЖЛЫН ТУХАЙ ХУУЛЬД НЭМЭЛТ ОРУУЛАХ ТУХАЙ

1 дүгээр зүйл. Гүйцэтгэх ажлын тухай хуулийн 9 дүгээр зүйлийн 9.1 дэх хэсэгт доор дурдсан агуулгатай заалт нэмсүгэй:

“9.1.9. Авлигатай тэмцэх газар нь албан тушаалтны хууль бус хөрөнгийг илрүүлэх зорилгоор гүйцэтгэх ажил явуулах, гүйцэтгэх ажил явуулах эрх бүхий байгууллагуудтай хамтран ажиллах.”

2 дугаар зүйл. Энэ хуулийг Авлигын хөрөнгийг хурааж, хүүхэд, залуучуудын хөгжлийн санд төвлөрүүлж зарцуулах тухай хууль хүчин төгөлдөр болсон өдрөөс эхлэн дагаж мөрдөнө.

ГАРЫН ҮСЭГ

Төсөл

МОНГОЛ УЛСЫН ХУУЛЬ

2026 оны ... дугаар
сарын ...-ны өдөр

Улаанбаатар
хот

ПРОКУРОРЫН ТУХАЙ ХУУЛЬД НЭМЭЛТ ОРУУЛАХ ТУХАЙ

1 дүгээр зүйл.Прокурорын тухай хуульд доор дурдсан агуулгатай зүйл, заалт нэмсүгэй:

1/11¹ дүгээр зүйл.Хууль бус хөрөнгийг шалгах ажиллагаанд тавих прокурорын хяналт

“11¹ дүгээр зүйл.Хууль бус хөрөнгийг шалгах ажиллагаанд тавих прокурорын хяналт

11¹.1.Прокурор хууль бус хөрөнгө шалгах ажиллагаанд дараах хяналт тавина:

11¹.1.1.албан тушаалтны хууль бус хөрөнгийн талаарх мэдээллийг хүлээн авах, бүртгэх ажиллагаа хуульд нийцэж байгаа эсэх;

11¹.1.2.албан тушаалтны хууль бус хөрөнгө шалгах ажиллагаа хуульд заасан үндэслэл, журмын дагуу явагдаж байгаа эсэх;

11¹.1.3.хууль бус хөрөнгө шалгах ажиллагааны явцад хуулийг зөв хэрэглэж байгаа эсэх;

11¹.1.4.хууль бус хөрөнгө шалгах ажиллагааны явцад хүний эрх, эрх чөлөөг хангаж байгаа эсэх;

11¹.1.5.хөрөнгө шалгах тодорхой төрлийн ажиллагаа хуульд заасан үндэслэл, журмын дагуу явагдаж байгаа эсэх.”

2/12¹ дугаар зүйл.Хууль бус хөрөнгийг шалгах ажиллагаанд хяналт тавих прокурорын бүрэн эрх

“12¹ дугаар зүйл.Хууль бус хөрөнгийг шалгах ажиллагаанд хяналт тавих прокурорын бүрэн эрх

12¹.1.Албан тушаалтны хууль бус хөрөнгө шалгах ажиллагаанд хяналт тавихдаа Авлигын хөрөнгийг хурааж, хүүхэд, залуучуудын хөгжлийн санд төвлөрүүлж зарцуулах тухай хуульд зааснаас гадна дараах бүрэн эрхийг хэрэгжүүлнэ:

12¹.1.1.хууль бус хөрөнгийн талаархи гомдол, мэдээллийг бүртгэх, хууль бус хөрөнгө шалгах ажиллагаанд дугаар олгох;

12¹.1.2.хууль бус хөрөнгийг шалгах ажиллагаа явуулах, түүнд хяналт тавих;

12¹.1.3.оролцогчийн гаргасан гомдол, бусад үндэслэлээр хууль бус хөрөнгийг шалгах ажиллагаа, хэргийн материалыг хянах;

12¹.1.4.эрх бүхий албан тушаалтны үндэслэлгүй авсан эрх хязгаарлах арга хэмжээг хүчингүй болгох;

12¹.1.5.хууль бус хөрөнгийг шалгах ажиллагаатай холбоотой гомдол, хүсэлтийг шийдвэрлэх;

12¹.1.6.хууль бус хөрөнгийг шалгах ажиллагаанд хуулийн хэрэгжилтийг шалгах;

12¹.1.7.хуульд заасан бусад.

3/13¹ дугаар зүйл.Хууль бус хөрөнгийг шалгах ажиллагаанд тавих прокурорын хяналтын арга хэлбэр

“13¹ дугаар зүйл.Хууль бус хөрөнгийг шалгах ажиллагаанд тавих прокурорын хяналтын арга хэлбэр

13¹.1.Хууль бус хөрөнгийг шалгах ажиллагаанд тавих хяналтыг дараах арга, хэлбэрээр хэрэгжүүлнэ:

13¹.1.1.хяналтын ажлын бүртгэл хөтлөх;

13¹.1.2.хууль бус хөрөнгийг шалгах ажиллагаа явуулах мөрдөгчийн судалгааг гаргуулан авч, хяналтад хамруулах;

13¹.1.3.хууль бус хөрөнгийг шалгах ажиллагаа явуулсан байдал, хэргийн материалтай танилцах, хянах;

13¹.1.4.хууль бус хөрөнгийг шалгах ажиллагаанд шалгалт хийх, биечлэн оролцох.

4/17 дугаар зүйлийн 17.1.4 дэх заалт:

“17.1.4.хууль бус хөрөнгийг хураан авах, нөхөн төлүүлэх нэхэмжлэлийг шүүхээр хянан шийдвэрлэх.”

5/18¹ дугаар зүйл.Хууль бус хөрөнгийг хураан авах, нөхөн төлүүлэх нэхэмжлэлийг хянан шийдвэрлэх шүүх хуралдаанд оролцох

“18¹ дугаар зүйл.Хууль бус хөрөнгийг хураан авах, нөхөн төлүүлэх нэхэмжлэлийг хянан шийдвэрлэх шүүх хуралдаанд оролцох

18¹.1.Прокурор төр, нийтийн ашиг ашиг сонирхол зөрчигдсөн гэж үзвэл хуульд заасан үндэслэл, журмын дагуу албан тушаалтны хууль бус хөрөнгийг хураан авах, нөхөн төлүүлэх нэхэмжлэлийг шүүхэд гаргаж, хянан шийдвэрлэх ажиллагаанд төрийн нэрийн өмнөөс оролцоно.

18¹.2.Прокурор шүүх хуралдаанд бусад этгээдийг оролцуулах, гэрчээс мэдүүлэг авах, бусад нотлох баримтыг шинжлэн судлах талаар шүүхэд хүсэлт, шүүх хуралдааны дарааллын талаар санал гаргана.

18¹.3.Прокурор шүүх хуралдаанд оролцохдоо өөрийн гаргасан нэхэмжлэл, хүсэлт, тэдгээрийн хууль зүйн үндэслэлийн талаар тайлбар гаргана.”

2 дугаар зүйл.Прокурорын тухай хуулийн 20 дугаар зүйлийг доор дурдсанаар өөрчлөн найруулсугай:

“20 дугаар зүйл.Төр, нийтийн ашиг сонирхлыг хамгаалах

20.1.Прокурор төрийн ашиг сонирхол зөрчигдсөн гэж үзвэл хуульд заасны дагуу, эсхүл төрийн байгууллагын хүсэлтээр, нийтийн ашиг сонирхол зөрчигдсөн гэж үзвэл хуульд заасны дагуу, эсхүл төрийн байгууллагын хүсэлт, эсхүл хуульд заасны дагуу чиг үүргээ хэрэгжүүлж, эсхүл өөрийн санаачилгаар захиргааны болон иргэний хэрэг шүүхээр хянан шийдвэрлэх ажиллагаанд зохигчоор, эсхүл гуравдагч этгээдээр оролцоно.

20.2.Прокурор нь төр, нийтийн ашиг сонирхлыг төлөөлөн хамгаалах чиг үүргээ хэрэгжүүлэхдээ хуульд заасан бүрэн эрх, чиг үүргийг хэрэгжүүлэх, хуулиар олгогдсон бүрэн эрхийнхээ хүрээнд нотлох баримт цуглуулах тодорхой ажиллагаа явуулах, иргэн, байгууллага, албан тушаалтнаас холбогдох баримт, мэргэжлийн шинжээчийн дүгнэлтийг гаргуулан авах эрхтэй.

20.3.Прокурор иргэний хэрэг хянан шийдвэрлэх ажиллагаанд оролцохдоо Иргэний хэрэг шүүхэд хянан шийдвэрлэх тухай хуулийн 25, 26 дугаар зүйлд заасан эрх эдэлж, үүрэг хүлээнэ.

20.4.Прокурор хуульд заасны дагуу болон өөрийн санаачилгаар төр, нийтийн ашиг сонирхлыг төлөөлөн хамгаалах ажиллагааг хэрэгжүүлж байгаа тохиолдолд итгэмжлэлгүйгээр оролцоно.”

3 дугаар зүйл.Прокурорын тухай хуулийн 34 дүгээр зүйлийн 34.1 дэх хэсэг, 35 дугаар зүйлийн 35.1 дэх хэсэг, 48 дугаар зүйлийн 48.1.9 дэх заалтын “зөрчил шалган” гэсний өмнө “хууль бус хөрөнгө шалгах ажиллагаа, “ гэж, 42 дугаар зүйлийн 42.1 дэх хэсэг, 43 дугаар зүйлийн 43.4 дэх хэсэг, 49 дүгээр зүйлийн 49.1 дэх хэсгийн “зөрчлийн” гэсний дараа “, хууль бус хөрөнгө шалгах ажиллагааны” гэж тус тус нэмсүгэй.

4 дүгээр зүйл.Энэ хуулийг Авлигын хөрөнгийг хурааж, хүүхэд, залуучуудын хөгжлийн санд төвлөрүүлж зарцуулах тухай хууль хүчин төгөлдөр болсон өдрөөс эхлэн дагаж мөрдөнө.

ГАРЫН ҮСЭГ

МОНГОЛ УЛСЫН ХУУЛЬ

2026 оны ... дугаар
сарын ...-ны өдөр

Улаанбаатар
хот

ТӨРИЙН АУДИТЫН ТУХАЙ ХУУЛЬД НЭМЭЛТ, ӨӨРЧЛӨЛТ ОРУУЛАХ ТУХАЙ

1 дүгээр зүйл. Төрийн аудитын тухай хуульд доор дурдсан агуулгатай зүйл, хэсэг нэмсүгэй:

1/2 дугаар зүйлийн 2.3 дахь хэсэг:

“2.3.Төрийн аудиттай холбогдох харилцааг бусад хуульд өөрөөр заасан бол энэ хуулийг баримтална.”

2/4 дүгээр зүйлийн 4.1.14, 4.1.15 дахь заалт

“4.1.14.“чанарын хяналт” гэж аудит болон бусад ажлыг тогтмол өндөр түвшинд гүйцэтгэх, гүйцэтгэсэн ажлынхаа чанартай холбоотой эрсдэлийг анхаарч, уг эрсдэлийг харгалзан үзэж хариу арга хэмжээ авах тогтолцоог;

4.1.15.“чанарын баталгаажуулалт” гэж чанарын хяналтын тогтолцоонд хяналт-шинжилгээ, үнэлгээ хийх, зохистой хяналт байгаа эсэх, энэ нь үр нөлөөтэй ажиллаж байгаа эсэхийг хараат бусаар үнэлэх үйл ажиллагааг.”

3/6 дугаар зүйлийн 6.3.5, 6.3.6, 6.3.7 дахь заалт:

“6.3.5.төрийн болон орон нутгийн өмчийн эд хөрөнгийн ашиглалт, хамгаалалт, удирдлагад аудит хийх;

6.3.6.төр, орон нутаг хяналтын багц буюу түүнээс дээш хувийн хувьцааг нь эзэмшдэг компани, түүний охин компанид аудит хийхдээ төр, орон нутгаас хувьцаа эзэмшигчийн эрхээ хэрэгжүүлж байгаа байдлыг шалган дүгнэх;

6.3.7.улсаас зээл авсан, улсаас гаргасан татаасын тусламжтайгаар хөнгөлөлттэй санхүүжилтийн эх үүсвэр ашигласан этгээдийн тухайн зээл, хөнгөлөлттэй санхүүжилтийн эх үүсвэрийн ашиглалт, өрийн баталгаа гаргуулагчийн төсөл, арга хэмжээний хэрэгжилтийн хүрээнд аудит хийх.”

4/17¹ дүгээр зүйл.Төрийн аудитын чанарын удирдлага

“17¹ дүгээр зүйл.Төрийн аудитын чанарын удирдлага

17^{1.1}.Төрийн аудитын байгууллага энэ хуулийн 14.1-д заасан стандартад нийцсэн аудитын чанарыг хянаж, удирдах чанарын удирдлагын тогтолцоотой байна.

17^{1.2}.Төрийн аудитын байгууллага төрийн аудитын үйл ажиллагаанд тавих чанарын хяналтын бодлого, арга зүйг төрийн аудитын стандартад нийцүүлэн тодорхойлж, хэрэгжүүлнэ.

17^{1.3}.Төрийн аудитын байгууллага чанарын удирдлагын тогтолцоог хараат бусаар үнэлэх чанарын баталгаажуулалтын бодлого, арга зүйг төрийн аудитын стандартад нийцүүлэн тодорхойлж, хэрэгжүүлнэ.”

2 дугаар зүйл.Төрийн аудитын тухай хуулийн 24 дүгээр зүйлийн 24.1 дэх хэсгийн “төрөлжсөн аудитын газар” гэсний дараа “, аймаг, нийслэл дэх төрийн аудитын газрыг хэд хэдэн аймгийн дунд тойргийн журмаар” гэж, 26 дугаар зүйлийн 26.1 дэх хэсгийн “иргэнийг ажиллуулна” гэсний дараа “төрийн аудитын байгууллагын албан хаагчийг нээлттэйгээр сонгон шалгаруулж томилно” гэж тус тус нэмсүгэй.

3 дугаар зүйл.Төрийн аудитын тухай хуулийн зарим зүйл, заалтыг доор дурдсанаар өөрчлөн найруулсугай:

1/4 дүгээр зүйлийн 4.1.4 дэх заалт:

“4.1.4 "шалгагдагч этгээд" гэж төсвийн байгууллага, Монголбанк, эрдэнэсийн сан, тусгай сан, орон нутгийн сан, төрийн болон орон нутгийн өмчит хуулийн этгээд, төр болон орон нутаг хяналтын багц буюу түүнээс дээш хувийн хувьцааг нь эзэмшдэг компани, түүний охин компани, төрийн чиг үүргийг хууль, нийтийн эрх зүйн гэрээний үндсэн дээр шилжүүлэн авсан этгээд, улсаас зээл авсан, улсын гаргасан татаасын тусламжтайгаар хөнгөлөлттэй санхүүжилтийн эх үүсвэр ашигласан, улсаас өрийн баталгааг нь гаргасан этгээд болон хуульд заасны дагуу төрийн аудит хийгдэх аливаа этгээдийг;

2/11 дүгээр зүйлийн 11.1, 11.2 дахь хэсэг:

“11.1.Монгол Улсын Ерөнхий аудитор дараагийн санхүүгийн жилд гүйцэтгэх аудитын сэдэв, цаглабарыг баталж, Улсын Их Хуралд хүргүүлнэ.

11.2.Монгол Улсын Ерөнхий аудитор аудитын сэдэв, аудитын төлөвлөгөөг батлах, түүнд нэмэлт, өөрчлөлт оруулахад шаардлагатай мэдээлэл, баримт бичгийг холбогдох этгээдээс энэ хуулийн 15 дугаар зүйлд заасны дагуу гаргуулан авч болно. Холбогдох этгээд Монгол Улсын Ерөнхий аудитораас шаардсан мэдээлэл, баримт бичгийг тогтоосон хугацаанд нь гаргаж өгөх үүрэгтэй.”

3/21 дүгээр зүйл.Албан шаардлага өгөх, төлбөрийн акт тогтоох

“21 дүгээр зүйл.Албан шаардлага өгөх, төлбөрийн акт тогтоох

21.1.Төрийн аудитын байгууллага аудитын явцад залруулах боломжгүй улс, орон нутгийн төсөв, нийтийн өмчид хохирол учруулсан шалгагдагч этгээдийн хууль бус үйлдэлд төлбөрийн акт тогтооно.

21.2.Хохирлын хэмжээг улс, орон нутгийн төсөв, нийтийн өмчид учирсан бодит хохирлоор тодорхойлох бөгөөд үүнд олох байсан орлогыг тооцохгүй. Учирсан хохирлын хэмжээг буруутай этгээд нэг бүрээр тодорхойлно.

21.3.Төрийн аудитын байгууллага дараах үндэслэлээр шалгагдагч этгээдэд хугацаатай албан шаардлага өгнө:

21.3.1.зөрчил дутагдлыг аудитын явцад залруулах боломжгүй бөгөөд нэн даруй зогсоох шаардлагатай улс, орон нутгийн төсөв, нийтийн өмчид хохирол учирч болзошгүй эсхүл учирсан хохирол цаашид нэмэгдэх бодит нөхцөл байдал тогтоогдсон;

21.3.2.өмнөх аудитын зөвлөмжийн мөрөөр холбогдох үйл ажиллагаа, арга хэмжээг авч хэрэгжүүлээгүй;

21.3.3.энэ хуулийн 42.1, 42.2-т заасан үндэслэлээр.

21.4.Төлбөрийн акт тогтоох, албан шаардлага өгөх нөхцөл байдал нь нотлох баримтаар бүрэн дүүрэн тогтоогдсон байна.

21.5.Шалгагдагч этгээдийн үйл ажиллагаа гэмт хэргийн шинжтэй тохиолдолд төлбөрийн акт тогтоох, албан шаардлага үйлдэхгүйгээр аудитыг нэн даруй зогсоож энэ тухай Ерөнхий аудиторт мэдэгдэж, холбогдох материалыг прокурорт Эрүүгийн хэрэг хянан шийдвэрлэх ажиллагааны журмаар шалгуулахаар прокурорын байгууллагад шилжүүлнэ.

21.6.Прокурорын байгууллага нь энэ хуулийн 21.5-д заасны дагуу шилжүүлсэн материалын шийдвэрлэлтийн талаарх мэдээллийг шийдвэр гарснаас хойш ажлын 3 өдрийн дотор Ерөнхий аудиторт хүргүүлж байна.

21.7.Энэ хуулийн 35.1-д заасны дагуу Монгол Улсын Ерөнхий аудитораас шилжүүлсэн асуудлаар прокурор хэрэг бүртгэлийн хаах, прокурор, шүүхээс эрүүгийн хэргийг хэрэгсэхгүй болгох шийдвэр гаргасан тохиолдолд төрийн аудитын байгууллага энэ зүйлд заасан үндэслэлээр шалгагдагч этгээдэд төлбөрийн акт тогтоож болно.

21.8.Энэ хуулийн 35.1-д заасны дагуу Монгол Улсын Ерөнхий аудитораас шилжүүлсэн асуудалд гэм буруугүй гэж шүүхээс тогтоогдсон этгээдэд энэ хуулийн 21.8 дахь хэсэг хамаарахгүй.”

4/23 дугаар зүйл.Акт, албан шаардлагын биелэлтийг хангах

“23 дугаар зүйл.Акт, албан шаардлагын биелэлтийг хангах

23.1.Төрийн аудитын байгууллагын хүчин төгөлдөр болсон албан шаардлагыг энэ хуулийн 42.3, Захиргааны ерөнхий хуулийн 82, 83 дугаар зүйлд заасан журмаар гүйцэтгэнэ.

23.2.Хүчин төгөлдөр болсон төлбөрийн актыг дараах журмаар гүйцэтгэнэ:

23.2.1.буруутай этгээд зөвшөөрсөн тохиолдолд түүний үндсэн цалингийн 20 хувиас хэтрэхгүй хэмжээгээр сар бүр суутган тооцож хохирлыг барагдуулна. Энэ тохиолдолд тухайн байгууллагын нягтлан бодогч төрийн аудитын байгууллагын шийдвэрийг үндэслэн төлбөрийг сар бүр хураан авч төсөвт төвлөрүүлэх;

23.2.2.Иргэний хэрэг шүүхэд хянан шийдвэрлэх тухай хуулийн 184 дүгээр зүйлд заасны дагуу шүүхийн гүйцэтгэх хуудсыг үндэслэн албадан гүйцэтгүүлэх.”

4 дүгээр зүйл.Төрийн аудитын тухай хуулийн 38 дугаар зүйлийн 38.2 дахь хэсгийн “Үндэсний аюулгүй байдлын зөвлөлийн дарга,” гэснийг “Үндэсний аюулгүй байдлын зөвлөл” гэж тус тус өөрчилсүгэй.

5 дугаар зүйл.Төрийн аудитын тухай хуулийн 4 дүгээр зүйлийн 4.1.4 дэх заалтын Тайлбар, 11 дүгээр зүйлийн 11.4, 11.5 дахь хэсгийг тус тус хүчингүй болсонд тооцсугай.

6 дугаар зүйл.Энэ хуулийг Авлигын хөрөнгийг хурааж, хүүхэд, залуучуудын хөгжлийн санд төвлөрүүлж зарцуулах тухай хууль хүчин төгөлдөр болсон өдрөөс эхлэн дагаж мөрдөнө.

ГАРЫН ҮСЭГ

Төсөл

МОНГОЛ УЛСЫН ХУУЛЬ

2026 оны ... дугаар
сарын ...-ны өдөр

Улаанбаатар
хот

МОНГОЛ УЛСЫН ШҮҮХИЙН ТУХАЙ ХУУЛЬД ӨӨРЧЛӨЛТ ОРУУЛАХ ТУХАЙ

1 дүгээр зүйл. Монгол Улсын шүүхийн тухай хуулийн 45 дугаар зүйлийн 45.10 дахь хэсгийг дор дурдсан байдлаар өөрчлөн найруулсугай:

“45.10.Энэ хуулийн 45.8-д заасан мэдээллийг агуулсан тэмдэглэлийг үйлдээгүй, эсхүл үйлдсэн тэмдэглэлийг битүүмжлээгүй, эсхүл тус хэсэгт заасан хугацааг 3 болон түүнээс дээш хоногоор хэтрүүлсэн нь шүүгчид сахилгын шийтгэл хүлээлгэх үндэслэл болно.”

2 дугаар зүйл. Энэ хуулийг Авлигын хөрөнгийг хурааж, хүүхэд, залуучуудын хөгжлийн санд төвлөрүүлж зарцуулах тухай хууль хүчин төгөлдөр болсон өдрөөс эхлэн дагаж мөрдөнө.

ГАРЫН ҮСЭГ

МОНГОЛ УЛСЫН ХУУЛЬ

2026 оны ... дугаар
сарын ...-ны өдөр

Улаанбаатар
хот

**ШҮҮХИЙН ШИЙДВЭР ГҮЙЦЭТГЭХ ТУХАЙ ХУУЛЬД
НЭМЭЛТ, ӨӨРЧЛӨЛТ ОРУУЛАХ ТУХАЙ**

1 дүгээр зүйл.Шүүхийн шийдвэр гүйцэтгэх тухай хуульд дор дурдсан агуулгатай бүлэг, хэсэг, заалт нэмсүгэй.

1/6 дугаар зүйлийн 6.2.7, 6.2.8 дахь заалт:

“6.2.7. Авлигын хөрөнгийг хурааж, хүүхэд, залуучуудын хөгжлийн санд төвлөрүүлж зарцуулах тухай хуульд заасны дагуу хөрөнгө түр хураах тухай шүүгчийн захирамж;

6.2.8.Эрүүгийн хууль болон Авлигын хөрөнгийг хурааж, хүүхэд, залуучуудын хөгжлийн санд төвлөрүүлж зарцуулах тухай хуульд заасны дагуу хөрөнгийг хураан авч улсын орлого болгосон шүүхийн шийдвэр.”

2/20 дугаар зүйлийн 20.5 дахь хэсэг:

“20.5.Авлигын хөрөнгийг хурааж, хүүхэд, залуучуудын хөгжлийн санд төвлөрүүлж зарцуулах тухай хуульд заасны дагуу түр хураан авсан хөрөнгийг биет байдлаар нь дуу-дүрсний бичлэгээр баримтжуулан, тэмдэглэл үйлдэж мөрдөгч, эсхүл прокурор, шүүхээс хүлээн авна.”

3/31 дүгээр зүйлийн 31.7 дахь хэсэг:

“31.7.Энэ хуулийн 120¹ дугаар зүйлд заасны дагуу ажиллагаа явуулж байгаа гүйцэтгэх баримт бичгийг буцаахыг хориглоно.”

4/АРВАН ГУРАВДУГААР¹ БҮЛЭГ

**“АРВАН ГУРАВДУГААР¹ БҮЛЭГ
АВЛИГЫН ХӨРӨНГИЙГ ХУРААЖ, ХҮҮХЭД, ЗАЛУУЧУУДЫН
ХӨГЖЛИЙН САНД ТӨВЛӨРҮҮЛЖ ЗАРЦУУЛАХ ТУХАЙ
ХУУЛЬД ЗААСНЫ ДАГУУ ХӨРӨНГИЙГ ТҮР ХУРААН АВСАН, ХУРААН АВСАН
ШҮҮХИЙН ШИЙДВЭР ГҮЙЦЭТГЭХ АЖИЛЛАГАА**

122¹ дугаар зүйл. Нийтийн албан тушаалтны хууль бус хөрөнгийг хураан авах, нөхөн төлүүлэх тухай хуульд заасны дагуу хөрөнгийг түр хураасан, хураан авч улсын орлого болгосон шийдвэрийг биелүүлэх ажиллагаа

122¹.1. Авлигын хөрөнгийг хурааж, хүүхэд, залуучуудын хөгжлийн санд төвлөрүүлж зарцуулах тухай хуульд заасны дагуу хураасан хөрөнгийг энэ бүлэгт заасан журмын дагуу хураан авч, хадгалж, хамгаалж, худалдан борлуулна.

122¹.2. Энэ хуулийн 122¹.1-д заасан ажиллагааг шүүхийн шийдвэр гүйцэтгэх байгууллагын Хөрөнгө хамгаалах алба гүйцэтгэнэ.

122¹.3. Энэ хуулийн 20.5-д заасны дагуу хөрөнгийг хүлээн авахдаа эд зүйлсийн төрөл, шинж байдал, тоо, ширхэгийг тусган жагсаалт үйлдэж, хураан авна.

122¹.4. Хураан авсан хөдлөх хөрөнгийн шинж чанарыг харгалзан хадгалуулахаар зохих байгууллагад шилжүүлэх эсхүл шүүхийн шийдвэр гүйцэтгэх байгууллагатай гэрээ байгуулсан бусад этгээд болон Шүүхийн шийдвэр гүйцэтгэх байгууллагын тусгай зориулалтын байранд хадгалуулна.

122¹.5. Хураан авч улсын орлого болгосон үл хөдлөх хөрөнгийг хураан авахдаа өмчлөгч, эзэмшигчийг албадан гаргана.

122¹.6. Шийдвэр гүйцэтгэгч хураан авч улсын орлого болгосон хөрөнгийг 14 хоногийн дотор эрх бүхий байгууллагаас олгосон тусгай зөвшөөрөл бүхий үнэлгээчнээр үнэлүүлнэ. Шаардлагатай гэж үзвэл бүрэлдэхүүнтэй үнэлгээчин томилж болно.

122¹.7. Хөрөнгийн үнэлгээний тайланг хүлээн авснаас хойш ажлын 3 өдрийн дотор худалдан борлуулах шийдвэр гаргаж, нийтэд мэдээлнэ.

122¹.8. Хөрөнгө худалдан борлуулахаар нийтэд мэдээлснээс хойш 15 хоногийн дотор үнэлгээчний тогтоосон үнээр дуудлага худалдааны доод үнийг тогтоож дуудлагаар худалдаж, дуудлага худалдааны ялагчид хөрөнгийг эрхийг шилжүүлэн хүлээлгэн өгнө.

122¹.9. Дуудлага худалдааны ялагч хөрөнгийн үнийг ажлын 3 өдрийн дотор төлөөгүй эсхүл хөрөнгө хүлээн авахаас татгалзсан тохиолдолд хөрөнгийг худалдан борлогдоогүйд тооцож, дэнчинг улсын орлого болгоно.

122¹.10. Хөрөнгө худалдан борлуулсан орлогоос шийдвэр гүйцэтгэх ажиллагааны зардлыг хасаж, орлогыг Засгийн газрын тусгай сангийн тухай хуулийн 21⁴ дүгэр зүйлд заасан Хүүхэд, залуучуудын хөгжлийн санд шилжүүлнэ.

122¹.11. Худалдан борлогдоогүй тохиолдолд Авлигын хөрөнгийг хурааж, хүүхэд, залуучуудын хөгжлийн санд төвлөрүүлж зарцуулах тухай хуульд заасны дагуу холбогдох арга хэмжээг авна.

122¹.12.Энэ хуулийн 122¹.10, 122¹.11.-д заасны дагуу арга хэмжээ авснаар гүйцэтгэх баримт бичгийг биелүүлсэнд тооцно.

122¹.13.Нөхөн төлүүлэхээр шийдвэрлэсэн шүүхийн шийдвэрийг ердийн журмаар буюу энэ хуулийн Хоёрдугаар бүлэгт заасныг үндэслэн гүйцэтгэнэ.

122¹.14.Энэ бүлэгт заасан журмын дагуу явуулсан шийдвэр гүйцэтгэх ажиллагаанд гомдол гаргах эрхгүй.

122¹.15.Энэ хуулийн 122¹.14 дэх хэсэг нь энэ хуулийн 122¹.13-т заасны дагуу явуулсан шийдвэр гүйцэтгэх ажиллагаанд хамаарахгүй.

2 дугаар зүйл.Шүүхийн шийдвэр гүйцэтгэх тухай хуулийн 191 дүгээр зүйлийн 191.2 дахь хэсгийг дор дурдсан байдлаар өөрчлөн найруулсугай:

“191.2.Хөрөнгө, орлогыг хураах шийдвэрийг гүйцэтгэх ажиллагаа нь шүүхийн шийдвэрт заасан эд зүйл, хөрөнгийг хариу төлбөргүйгээр албадан хураан авах, улсын орлого болгох зорилгоор захиран зарцуулалтыг Авлигын хөрөнгийг хурааж, хүүхэд, залуучуудын хөгжлийн санд төвлөрүүлж зарцуулах тухай хуульд заасны дагуу эрх бүхий байгууллагаар захиран зарцуулалтыг шийдвэрлүүлсний үндсэн дээр захиран зарцуулах, түрээслэх арга хэмжээг зохион байгуулах, эсхүл шүүхийн шийдвэрт заасны дагуу холбогдох төрийн байгууллагад шилжүүлэх, хураан авсан мөнгөн хөрөнгө болон худалдан борлуулж олсон орлогыг Засгийн газрын тусгай сангийн тухай хуулийн 21⁴ дүгээр зүйлд заасан санд төвлөрүүлэх арга хэмжээнээс бүрдэнэ.”

3 дугаар зүйл.Шүүхийн шийдвэр гүйцэтгэх тухай хуулийн 19 дүгээр зүйлийн 19.3 дахь хэсгийн “6.2.6” гэсний дараа “, 6.2.7” гэж нэмсүгэй.

4 дүгээр зүйл.Шүүхийн шийдвэр гүйцэтгэх тухай хуулийн 63 дугаар зүйлийн 63.2 дахь хэсгийн “улсын төсөвт” гэснийг “Засгийн газрын тусгай сангийн тухай хуулийн 21⁴ дүгээр зүйлд заасан санд” гэж, “Шаардлагатай тохиолдолд хураагдсан хөрөнгийг худалдан борлуулахгүйгээр улсын өмчид шилжүүлэхээр төрийн өмчийн асуудал хариуцсан төрийн захиргааны байгууллагад хүлээлгэн өгнө.” гэснийг “Хуульд заасан шаардлагатай тохиолдолд Авлигын хөрөнгийг хурааж, хүүхэд, залуучуудын хөгжлийн санд төвлөрүүлж зарцуулах тухай хуульд заасны дагуу эрх бүхий байгууллагаар захиран зарцуулалтыг шийдвэрлүүлсний үндсэн дээр захиран зарцуулах, түрээслэх арга хэмжээг зохион байгуулах, эсхүл шүүхийн шийдвэрийн дагуу холбогдох төрийн байгууллагад хүлээлгэн өгнө.” гэж тус тус өөрчилсүгэй.

5 дугаар зүйл.Энэ хуулийг Авлигын хөрөнгийг хурааж, хүүхэд, залуучуудын хөгжлийн санд төвлөрүүлж зарцуулах тухай хууль хүчин төгөлдөр болсон өдрөөс эхлэн дагаж мөрдөнө.

МОНГОЛ УЛСЫН ХУУЛЬ

Төсөл

2026 оны ... дугаар
сарын ...-ны өдөр

Улаанбаатар
хот

ЭДИЙН ЗАСГИЙН ИЛ ТОД БАЙДЛЫГ ДЭМЖИХ ТУХАЙ ХУУЛЬД ӨӨРЧЛӨЛТ ОРУУЛАХ ТУХАЙ

1 дүгээр зүйл. Эдийн засгийн ил тод байдлыг дэмжих тухай хуулийн 2 дугаар зүйлд доор дурдсан агуулгатай хэсэг нэмсүгэй:

“2.3.Энэ хууль нийтийн албан тушаалтны хууль бусаар олсон хөрөнгө, орлогод хамаарахгүй.”

2 дугаар зүйл. Энэ хуулийг Авлигын хөрөнгийг хурааж, хүүхэд, залуучуудын хөгжлийн санд төвлөрүүлж зарцуулах тухай хууль хүчин төгөлдөр болсон өдрөөс эхлэн дагаж мөрдөнө.

ГАРЫН ҮСЭГ

Төсөл

МОНГОЛ УЛСЫН ХУУЛЬ

2026 оны ..дугаар
сарын ..-ны өдөр

Улаанбаатар
хот

ТАТВАРЫН ЕРӨНХИЙ ХУУЛЬД НЭМЭЛТ ОРУУЛАХ ТУХАЙ

1 дүгээр зүйл.Татварын ерөнхий хуульд дор дурдсан агуулгатай дараах хэсэг нэмсүгэй:

1/ 13 дугаар зүйлийн 13.8, 13.9 дэх хэсэг:

“13.8.Авлигын хөрөнгийг хурааж, хүүхэд, залуучуудын хөгжлийн санд төвлөрүүлж зарцуулах тухай хуульд заасан хууль бус хөрөнгө шалгах ажиллагаа явуулах эрх бүхий албан тушаалтан, прокурор энэ зүйлд заасан журам, хязгаарлалт хамаарахгүй.

13.9.Авлигын хөрөнгийг хурааж, хүүхэд, залуучуудын хөгжлийн санд төвлөрүүлж зарцуулах тухай хуульд заасан эрх бүхий албан тушаалтан, прокурор татвар төлөгчийн аливаа мэдээллийг хаалттай, хязгаарлалттай мэдээлэл эсэхээс үл хамааран мэдээллийн санд нэвтрэх, танилцах, авах, цуглуулах эрхтэй.”

2 дугаар зүйл.Энэ хуулийг Авлигын хөрөнгийг хурааж, хүүхэд, залуучуудын хөгжлийн санд төвлөрүүлж зарцуулах тухай хууль хүчин төгөлдөр болсон өдрөөс эхлэн дагаж мөрдөнө.

ГАРЫН ҮСЭГ

МОНГОЛ УЛСЫН ХУУЛЬ

2026 оны ... дугаар
сарын ...-ны өдөр

Улаанбаатар
хот

НИЙТИЙН МЭДЭЭЛЛИЙН ИЛ ТОД БАЙДЛЫН ТУХАЙ ХУУЛЬД ӨӨРЧЛӨЛТ ОРУУЛАХ ТУХАЙ

1 дүгээр зүйл. Нийтийн мэдээллийн ил тод байдлын тухай хуулийн 9 дүгээр зүйлийн 9.19 дэх хэсгийг дор дурдсан агуулгатайгаар өөрчлөн найруулсугай:

“9.19.Хязгаарлалттай мэдээллийг гүйцэтгэх ажил, хэрэг бүртгэлт, мөрдөн байцаалт, зөрчил шалган шийдвэрлэх, хууль бус хөрөнгө шалгах ажиллагаа, Санхүүгийн мэдээллийн албаны хяналт шалгалтын хүрээнд эрх бүхий байгууллагад дамжуулсан бол энэ хуулийн 9.13, 9.17, 9.18 дахь хэсэг үйлчлэхгүй.”

2 дугаар зүйл. Энэ хуулийг Авлигын хөрөнгийг хурааж, хүүхэд, залуучуудын хөгжлийн санд төвлөрүүлж зарцуулах тухай хууль хүчин төгөлдөр болсон өдрөөс эхлэн дагаж мөрдөнө.

ГАРЫН ҮСЭГ